

KIEMELT TEMPLOMI ÜNNEPEK

2026. JÚNIUS – DECEMBER

ÚRNAPJA

– a belvárosi templomok híveinek úrnapi körmenete

Június 6. (szombat)

18.30 Ígérettétel a Ferences Ifjúság közösségében

Június 7. (vasárnap)

9.00 A körmenet indítása az Egyetemi templomból

kb. 9.30 Az I. stáció templomunkban. A körmenet zárásakor szentmise a Belvárosi Főplébániatemplomban

JÚNIUSI SZENT HÁROM NAP

AZ ARANYMISE NAPJA

Június 11. (csütörtök) Jézus Szentséges Szíve ünnepének előestéje

19.15 Ünnepi zsoltosma, önmagunk felajánlása Jézus Szentséges Szívének

20.00–22.00 a bérnalkozók virrasztó szentségimádása

Június 12. (péntek) Jézus Szentséges Szívének ünnepe

16.00 P. Hován Ágoston aranymiséje

AZ ADAKOZÁS NAPJA

Június 13. (szombat) Páduai Szent Antal ünnepe

7.30 A Szent Antal-ereklye ünnepélyes kihelyezése

8.00 Szentmise a Szent Antal-oltárnál

18.00 Ünnepi vesperás

18.30 Ünnepi szentmise

A liturgiák után tiszteletadás a szent ereklyéje előtt

A szentmiséken jótékonyági gyűjtés a Kolozsvári

Ferences Kollégium és Kolostor támogatására

A BÉRMÁLÁS NAPJA

Június 14. (vasárnap)

18.30 Bérnalkás – Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök

SZENT ANNA ÜNNEPÉNEK ELŐESTÉJE

Július 25. (szombat)

18.30 Szentmise, utána a nagyszülők megáldása

PORCIUNKULA BÚCSÚ

Augusztus 1. (szombat)

18.00 Ünnepi zsoltosma, a Szent Ferenc-ereklye kihelyezése

18.30 Ünnepi szentmise

Augusztus 2. (vasárnap)

Búcsúnyerés a vasárnapi miserendhez kapcsolódóan

NAGYBOLDOGASSZONY (aug. 15. szombat; miselátogatási kötelezettség)

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPE (aug. 20. csütörtök)

Mindkét nap vasárnapi miserend

Augusztus 20-án a 17.00-kor kezdődő szentmise után templomzárás, az esti liturgiák elmaradnak.

SZENT FERENC ATYÁNK STIGMATIZÁCIÓJÁNAK ÜNNEPE

Szeptember 17. (csütörtök)

8.00 Szentmise a Szent Ferenc-oltárnál

18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 A templomi közösségek évkezdő szentmiséje

TEMPLOMUNK FELSZENTELÉSE ÜNNEPÉNEK ELŐESTÉJE

Szeptember 20. (vasárnap)

18.00 Ünnepi zsoltosma, az Alkantarai Szent Péter-ereklye kihelyezése

18.30 Ünnepi szentmise a templomszentelés évfordulójához kapcsolódóan

SZENT FERENC ATYÁNK ÜNNEPÉNEK ELŐESTÉJE

Október 3. (szombat)

Buszos zárókönyv Esztergomba a Rendtartomány központi megemlékezésére

18.30 A Szent Ferenc-ereklye kihelyezése templomunkban, szentmise

SZENT FERENC ATYÁNK ÜNNEPE

Október 4. (vasárnap)

18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 Ünnepi szentmise, a tranzitus szertartása a környékbeli papsággal és szerzetesekkel

TEMPLOMBÚCSÚ

– ALKANTARAI SZENT PÉTER ÜNNEPE

Október 16–17. (péntek–szombat)

18.30 Előkészítő lelkigyakorlat – Schall Tamás atya

Október 18. (vasárnap)

18.00 Ünnepi zsoltosma,

az Alkantarai Szent Péter-ereklye kihelyezése

18.30 A templombúcsú ünnepi miséje

– Michael Wallace Banach c. érsek, apostoli nuncius

Október 19. (hétfő)

18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 Ünnepi szentmise

MINDENSZENTEK FŐÜNNEPE

November 1. (vasárnap)

18.00 Ünnepi zsoltosma

18.30 Ünnepi szentmise, majd imádság megholtjainkért a templom előtti keresztnél

ADVENT 1. VASÁRNAPJA

November 29.

18.00 Adventi gyertyagyújtás, ünnepi zsoltosma

18.30 Szentmise és konferenciabeszéd

Ferenciek Tere

BELVÁROSI FERENCES TEMPLOM KIADVÁNYA

2026/2. szám

PÁTRIÁRKÁK

Tartalomjegyzék

- 1 BEVEZETŐ**
PÁTRIÁRKÁK
- 2 KRISZTUS ENGEDELMESSÉGE**
- 6 A FIÚ ÚTJÁN**
Az engedelmisség keresztje és dicsősége
- 8 MICHAEL W. BANACH**
APOSTOLI NUNCIUS ÜZENETE
a Hit pajzsa-díj átadására
- 9 PÁL ATYA LAUDÁCIÓJA**
a díjátadó ünnepségen
- 10 NEM TI VÁLASZTOTTATOK ENGEM**
Életút a diktatúrától a kárpátaljai misszióig
- 13 AZ ÉLET, AMELY ISTEN**
IRGALMÁRÓL ÉNEKEL
- 16 JÉZUS PARANCSOLÓ HANGJA**
- 19 BÉRMÁLÓ ÉS BÉRMÁLKOZÓ**
Interjú Mohos Gábor püspökkel
- 22 HITÜNK SZENT TITKA**
keresztút a katekumenekkel
- 28 SZENT FERENC**
BOLDOG HALÁLA
- 30 ÖTVENEDIK**
- 32 A BARÁTOK TEMPLOMA**
háromszáz év Kolozsvár szívében
- 36 MISEREND**

IMPRESSZUM

Ferenciek Tere - Belvárosi Ferences Templom Újságja 2026/2. szám | Megjelenik a Belvárosi Ferences Templomigazgatóság gondozásában
Felelős kiadó: dr. Kálmán Peregrin OFM | Főszerkesztő: dr. Kálmán Peregrin OFM | Szerkesztő: Teveli Dalma, Hornyák Zsófia
Layout és tördelő szerkesztő: Kamarás Ágnes | Lektor: Naményi Ildikó SSS | Fotók: Fortepan, Magyar Kurír, Belvárosi Ferences Templom,
Ferences Rendtartomány | Nyomdai munkálatok: Virtuóz Nyomda - www.virtuoznyomda.hu

ISSN 3058-0676

Kiadványunk önköltsége példányonként mintegy 690 Ft. Kérjük, támogassa lapunk megjelenését!

Bevezető

PÁTRIÁRKÁK

Ebben az esztendőben több olyan esemény történt közöttünk, amely jó alkalom arra, hogy hívő közösségünk egésze kifejezze háláját és tiszteletét azon rendtársaink felé, akik életéveik számában a 80. körül járnak. Balázs atya januárban lépett ebbe a korosztályba, Pál atya a Parma fidei-díj kitüntetettje lett, Ágoston atya júniusban ünnepli arany-miséjét. Tihamér atya három éve azt kérte, neki ne legyen külön köszöntése az akkor betöltött 80. év kapcsán, így most őt is csapat tagjaival együtt említjük és köszöntjük ebben az újság számban. Olyan életek állnak előttünk, amelyek a hitben való hűségről,

az éltető reményről és a szeretet erényének csendes gyakorlásáról szólnak, olyan papok, akiknek elkötelezettsége megújította Szent Ferenc magyarországi családját, akiknek tevékenysége ma is hatással van a magyar egyházra. Atyáink ők, akiktől mi, a fiatalabb generáció a szerzetes-élet átmentését és lehetőségét kaptuk, akik befogadtak minket és akik papi szolgálatukkal ma is nap nap után tágasra tárják a Menyeyi Atya elénk siető szeretetének kapuját minden hívő számára.

Közülük Ágoston és Pál atya esztergomi rendházunkba költözik át, aminek elsődleges oka, hogy ottani rendtársaink kérték ennek az áttelepedésnek a vállalását, mert a gimnazista fiatalok között talán még a pesti létnél is fontosabb a kiérlelt és jóságos, idősebb szerzetesek jelenléte. Mi e lapszám köszönetnyilvánításával szeretnénk egy pillanatra megállni és kifejezni mindannyiunk háláját Pál, Tihamér, Balázs és Ágoston atyák felé, akik hosszú évtizedeken át alakították és ma is alakítják e templom lelkipásztori szolgálatát.

P. KÁLMÁN PEREGRIN OFM
TEMPLOMIGAZGATÓ

Kiadványunkban a szerzetesi engedelmisség fogalmának tárgyalását, a ferences jubileumi évek záróprogramjának meghívóját is megtalálják. Húsvétkor nyolc felnőtt keresztelő volt templomunkban és még közel húszan kérik a bérmálásban való részesedést, akik egy éve készülnek a szentségek felvételére. Ők vezették a nagyböjt 5. keresztúti imádságát, az ekkorra készített elmélkedéseikkel szeretnénk bemutatni a csoport tagjait olvasóinknak, és egyben bátorítani mindenkit, hogy újítsuk meg hitéletünkben a keresztúti áhítatot. Pünkösd kiadványunkat és a Lélekkel való ünnep utáni kapcsolatunkat segíti a Mohos Gábor

püspök atyával készült interjú is, amelyben egy bérmálkozó kérdezte őt, a bérmáló püspököt számos hitéleti témában.

Immár hagyomány, hogy június 13-án, Páduai Szent Antal ünnepén jótékonyági gyűjtést tartunk. Idén a Ko-

lozsvárótt lévő ferences kollégiumot szeretnénk ezzel támogatni, ahol rendtársaink szellemi, hitéleti közösséget igyekeznek biztosítani közel ötven fiatal számára egy, az anyagiak hiányában csak nagyon lassan megújulni tudó

épületegyüttesben – ezt a hiányt szeretnénk a tőlünk telhető módon csökkenteni minden adománnyal, így kérjük mindenki adakozását!

Utunk folytatását segítse a mi pátriárkáink imádsága és példája, nekik pedig kérjük azt a kegyelmet, hogy

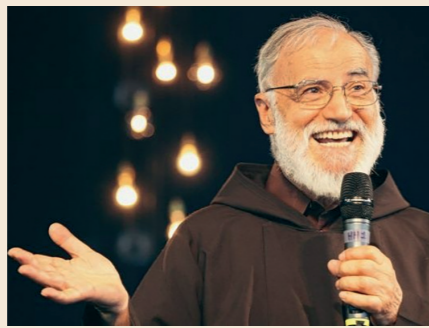
továbbra is tartóoszlopai lehessenek annak a szövetségnek, amit az Úr kötött és bontakoztat ki szent családjában, az Egyházban!

KRISZTUS ENGEDELMESSÉGE

Raniero Cantalamessa bíboros hosszú évtizedeken át volt a pápai ház szónoka. Kapucinus szerzetesként arra irányítja figyelmünket, hogy az Úr akaratával való feltétlen együttműködés tesz bennünket Istenhez hasonlóvá, hiszen Jézus is „engedelmes volt értünk mindhalálig”. Ez az alapja az engedelmességnek mint erénynek minden keresztény életében, de a szerzetesi fogadalomnak is, amely által valamiképpen megjelenül közöttünk Isten országának „alkotmánya”.

RANIERO CANTALAMESSA: *Engedelmesség*. Ford. Baán Izsák OSB. Harmattan-Sapientia, 2011. 15-24.

Viszonylag egyszerűen felfedezhető a keresztény engedelmes-ség természete és eredete: elég, ha megnézzük, milyen engedelmes-ségfogalom alapján hívja Jézust a Szentírás engedelmesnek. Így azonnal felfedezhetjük, hogy a keresztény engedelmisség alapja nem egy eszményi engedelmisség, hanem az engedelmisség aktuusa; nem egy alapelv (az alatt való vesse alá magát az előljárónak), hanem egy esemény. [...] Ez az alap pedig nem más, mint hogy *Krisztus engedelmes lett mindhalálig* (Fil 2,8), hogy *Krisztus a szenvedésből tanulta meg az engedelmisséget, és örök üdvösséget szerzett azoknak, akik engedelmeskednek neki* (Zsid 5,8-9). A fénylő középpont, amely megvilágosítja a *Rómaiakhoz írt levél* engedelmisségről szóló fejtegetését, a Róm 5,19: *Egynek engedelmissége miatt sokan megigazultak*. A megigazulás közvetlen, történeti forrása Krisztus engedelmissége; a két dolog szorosan összetartozik. [...] Az Újszövetségben Krisztus engedelmissége nem csupán az engedelmisség legmagasabb példája, hanem az engedelmisség alapja, Isten országának az „alkotmánya”! [...]

RANIERO CANTALAMESSA OFM.CAP.
BÍBOROS

Szent Pál [...] Krisztus engedelmisségét Ádám engedetlenségének szöges ellentétéként értelmezi: *amint ugyanis egynek engedetlensége miatt bűnössé váltak sokan, úgy sokan megigazulnak egynek engedelmissége miatt* (Róm 5,19; vö. 1Kor 15,22). Krisztus mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig való engedelmissége a Filippi-levél himnuszában is hallgatólagosan szemben áll Ádám engedetlenségével, aki Istennel egyenlő akart lenni (vö. Fil 2,6-8). De kinek volt engedetlen Ádám? Persze hogy nem a szülőknek, a tekintélyeseknek, a törvényeknek... Istennek nem engedelmeskedett. Minden engedetlenség forrásánál az Istennek való engedetlenség keresendő, s minden engedelmisség eredete az Istennek való engedelmisség. Szent Ferenc szerint Ádám engedetlensége ab-

ban állt, hogy kisajátította az akaratát: *a jó és rossz tudás fájáról eszik, aki akaratát a maga kizárólagos tulajdonának tartja*. Így érthető, hogy az új Ádám engedelmissége éppen ennek ellenkezőjében áll. Ő lemondott saját akaratáról, kiüresítette önmagát: *Ne az én akaratom teljesejék, hanem a tiéd* (Lk 22,42) – mondta az Atyának. Másutt pedig így szól: *Nem azért jöttem, hogy a magam akaratát cselekedjem, hanem annak akaratát, aki küldött engem* (Jn 6,38).

Szent Iréneusz Jézus engedelmisségét a Deutero-Izajás-i szenvedő szolga énekeinek fényében értelmezi, mint Istennek való belső, feltétlen alárendeltséget, amely szélsőségesen nehéz helyzetben valósul meg. *A törvényszegés, amely a fa által történt, eltöröltetett a fán az engedelmisség által, mivel az Istennek engedelmes Emberfiát a fára szegezték, s így lerontotta a rossz tudást, s a jó tudást bevezette és beoltotta a világba. Az Isten iránti engedetlenség a rossz, az Isten iránti engedelmisség pedig a jó. Ezért mondja az Ige Izajás próféta szavaival: „Nem lázadok és nem mondok ellent. Hátamat odafordítottam az ütéseknek, arcomat pedig a pofonoknak, s nem fordítottam el a kö-*

pések gyalázata előtt” (Iz 50,5-6). *Így az engedelmisség által, amellyel a fán függve megmaradt mindhalálig, feloldotta a fához kötődő ősi engedetlenséget*. Amint látjuk, Iréneusz számára az engedetlenség-engedelmisség ellentétpár olyan radikális és egyetemes jelentéssel bír, hogy egyet jelent a rossz és a jó szembenállásával. Véleménye szerint a rossz az Istennek való engedetlenség, míg a jó a neki való engedelmisség. [...]

Jézus Krisztusnak az Atya iránti engedelmissége mindenekelőtt az írott szónak való engedelmisség által valósul meg. A pusztában megélt kísértések történetében Jézus engedelmissége abban áll, hogy felidézi Isten igéit, és hozzájuk szabja tetteit: *Írva van!* A Szentlélek jelen idejű cselekvése folytán Isten igéi az ő élő akaratának hordozóivá válnak, s feltárják Isten rendelkezéseinek megkerülhetetlen voltát. Ebben áll tehát az új Ádám híres engedelmissége a pusztában. Jézus utolsó *írva van* kijelentése után Lukács azzal

folytatja a történetet, hogy az *ördög elhagyta őt* (Lk 4,13) és hogy Jézus visszatért Galileába *a Lélek erejével eltelve* (Lk 4,14). A Szentlelket azok kapják meg, akik engedelmeskednek Istennek (vö. ApCsel 5,32). Szent Jakab mondja: *Vessétek alá magatokat Istennek. Az ördögnek viszont álljatok ellen, akkor menekülni fog elöletek* (Jak 4,7). Jézus

megkísértésekor így is történt. Jézus engedelmissége különösen azoknak az igéknek az erőterében valósul meg, amelyeket róla és érte írtak meg *a törvényben, a prófétáknál és a zsoltárookban, s amelyeket emberként lépsről lépésre fedez fel, miközben előrehalad küldetésének megértésében és beteljesítésében. Az Ószövetség jövődölé-*

sei és Jézus tettei közötti tökéletes összhang nem magyarázható azzal, hogy a jövendölések a tettektől függenek, azzal, hogy a szövegeket utólag alkalmazták a Jézus által véghezvitt cselekedetekre. Az összhang csakis abból vezethető le, hogy a tettek függenek a próféciáktól. Jézus tökéletes engedelmességgel *tettekre váltotta* mindazt, amit az Atya megírt róla. Amikor meg akarják akadályozni elfogását, Jézus így szól: *De akkor hogyan teljesednék be az Írás, amely szerint ennek így kell történnie?* (Mt 26,54). Mintha Jézus életét egy mások által nem látható fénycsóva vezérelné, amely a miatta megírt igékből áll össze: az Írásokban találja meg azt a kell-t, amely egész életét irányítja. Jézus engedelmességének nagyságát objektíven az adja, *amit elszenvedett*, szubjektíven pedig az a szeretet és szabadság, amellyel engedelmeskedett.

Szent Bazil három olyan lelki hozzáállást különböztet meg, amely az engedelmességet motiválja. Az első

A keresztes nővérek szlovákiai előljárója Boldog Zdenka vértanú ereklyéjével

a büntetéstől való félelem, amely a rabszolgák sajátja. A második a jutalomra való vágyakozás, amely a zsoldosokra jellemző. A harmadik a szeretet, amely a fiak attitűdje. Jézusban legmagasabb fokon és végtelen mértékben ragyog fel a fiúi engedelmeség. Még a legszélsőségesebb helyzetben is, mint amikor az Atya a szenvedés kelyhét nyújtja kiürítésre, ajkain szüntelenül a gyermeki kiáltás hangzik: *Abba! Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?* – kiáltotta a kereszten (Mt 27,46), de Lukács szerint azonnal hozzátette azt is: *Atyám, a te kezembe ajánlom lelkem* (Lk 23,46). A kereszten *Jézus ráhagyatkozott Istenre, aki elhagyta őt!* Ez a mindhalálig való engedelmeség; ez *üdvösségünk sziklája*. [...]

A Bibliában, különösen az Újszövetségben az engedelmeség – amennyiben mindenekelőtt Isten iránti engedelmeség – legfőképpen a hittel van kapcsolatban, olyannyira, hogy gyakran egybe is mosódik vele. Így nemcsak az eszközökre, hanem a célra is irányul; az embert magához Istenhez kapcsolja, nem csak köztes javakhoz vagy akár a „közjóhoz”. Az Írás szerint *Ábrahám hittelt engedelmes-*

kedett Isten hívásának (Zsid 11,8). Az engedelmeség a hitnek az a fajtája, amelyre akkor van szükség, amikor a kinyilatkoztatott ige nem csupán igazságot hordoz Istentől, melyet el kell hinni, hanem Isten akaratát közvetíti, melyet meg kell tenni. Más oldalról közelítve a hit engedelmeség akkor is, amikor az igazság elfogadásáról van szó, hiszen az értelem nem az igazság evidenciája, hanem a tekintélye miatt fogadja el az igazságot. A *hitnek való engedelmeség* kifejezés, mely gyakran előfordul Szent Pálnál, nem pusztán az elhitt dolgoknak való engedelmességet jelenti, hanem a hitigazságok elfogadásával egy időben történő, hívó engedelmességet. Szent Iréneusz tömören fogalmazza meg ugyanezt, amikor azt írja, hogy *hinni annyit tesz, mint megtenni az ő akaratát*. Az engedelmeségre használt kifejezés is szoros összefüggésben áll a hitre vonatkozó szavakkal. „Engedelmeskedni” (*hüpakuoó, ob-audire*) annyit tesz, mint valamire hallgatni, míg a „hinni” ige (*peithomai, pisztisz* szóval közös gyökekből) jelentése „hagyni magunkat rábeszélésre”, „megbízni valakiben”, „ráhagyatkozni”. [...]

A bibliai látásmód szerint azonban a pozitív elem, Isten akaratának megtétele fontosabb, mint a negatív, a saját akaratról való lemondás. Jézus azt mondja: *Ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tiéd* (a hangsúly teljesen a második tagmondaton van); *az én eledelem az, hogy Atyám akaratát teljesítsem; azért jövök, Istenem, hogy akaratodat megtegyem* (Lk 22,42; Jn 4,34; Zsid 10,9). Az üdvösség tehát Isten akaratának teljesítéséből ered és nem abból, hogy nem a saját akarat szerint cselekszik. A Miatyánkban azt kérjük, hogy *legyen meg a te akaratod*; a pozitív dolgot kérjük, nem a negatívát.

A Szentírásban azt olvassuk, hogy Isten engedelmességet kíván, és nem áldozatot (vö. 1Sám 15,22; Zsid 10,5–7). Mindazonáltal tudjuk, hogy Krisztus esetében megkívánta az áldozatot is, és hogy tőlünk is ugyanazt várja... Mindezt csak úgy lehet megmagyarázni, ha a kettő közül az egyiket eszköznek, a másikat célként tekintjük. Az egyiket, az engedelmességet Isten önmagáért akarja, míg a másikat, az áldozatot csak közvetetten, az előbbi kedvéért. A mondat értelme tehát ez: az engedelmeség az, amit Isten az áldozatban keres. Saját akaratunk feláldozása az eszköz, amely elvezet az ő akaratával való megegyezéshez. Akik botránkoznak azon, hogy az Atya hogyan lelheti örömet fiának, Jézusnak áldozatában, azoknak Szent Bernát találóan válaszol: *Nem a halálban lelte tetszését, hanem annak akaratában, aki önszántából halt meg*. Tehát nem annyira Krisztus halála váltott meg bennünket, mint inkább mindhalálig való engedelmesége. Való igaz, hogy a két dolog – nem követni saját akaratunkat és megtenni Isten akaratát – szorosan összefügg egymással. Mégsem lehet egyenlőségjelet tenni köztük, s kiterjedésük sem azonos. A saját akaratunkról való lemondásról nem állíthatjuk, hogy önmagában és minden esetben üdvösséget hozó cselekedet, szemben Isten akaratának megtételével.

Az engedelmeség pozitív indítóoka sokkal nagyobb körre terjed ki, mint a negatív. Isten kérhet olyan dolgokat, amelyek célja nem a saját akaratunk megtagadása, hanem a hit és szeretet növekedése. [...] A Bibliában az engedelmeség a legmagasabb rendű, még a hitnél is magasabb motivációja a szeretet. Az engedelmeség a teremtmény jegyesi igenje Teremtőjének, melyben már most megvalósul, még ha nem is tökéletes módon,

az akaratoknak az a végső egysége, amely maga az örök boldogság.

Egy sivatagi atya szerint az engedelmeségben nemcsak istenképmási voltunk lesz valósággá, hanem visszanyerjük az Istenhez való hasonlóságot is. Létezésünk révén Isten képmását hordozzuk, enge-

delmeségünk által azonban hasonlítunk is hozzá, amennyiben az engedelmeség hozzáalakít minket az ő akaratához, s szabad választásunk eredményeként azzá válhatunk, ami ő természete szerint. Hasonlítunk Istenhez, mert ugyanazt akarjuk, mint ő.

A FIÚ ÚTJÁN: AZ ENGEDELMESSÉG KERESZTJE ÉS DICSŐSÉGE

Miként tekint az engedelmesség fogadalmára egy, a fiatalabb nemzedékhez tartozó szerzetes? Kis Efrém atya – aki korábban sokat volt segítségünkre a gyóntatói szolgálatban – ebbe ad betekintést.

Az engedelmisség nehézségei. A fogadalmak nehézségei személyes és közösségi próbatételek: a rejtettség aszketikus terhe, a szív kísértései, a közösséget feszítő törésvonalak és a kor szellemének nyomása mind olyan állandó, korszakokon átívelő akadályok, amelyek a szerzetesi élet útját megakasztani képesek. Az engedelmisség gyakorlata ott válik igazán próbatétellé, ahol a teológiai látás és a pszichológiai integráció még nem teljesen ér össze. A krisztológiai minta belátása és

P. KIS EFRÉM OFM

A modern antropológiai fordulatok – az önrendelkezés és a személyiségi jogok hangsúlyozása – új értelmezési keretet adnak a szabadságnak, amelyben az engedelmisség könnyen félreérthetővé válik. Emellett a bizalom válsága és a hatalommal szembeni gyanakvás reális veszélyeket lát meg: ha az autoritás nem átlátható és elszámoltatható, az engedelmisség visszaélések forrásává válhat. Ezek a kihívások nem csupán jogi vagy kulturális kérdések: közösségi válaszokat követelnek, amelyek egyszerre védik az emberi méltóságot és őrzik a fogadalom radikalitását. Mert a közösségi élet nem természetes adottság, hanem feladat és művészet. Különböző személyiségek, generációk és spirituális hangsúlyok találkozása elkerülhetetlenül feszültségeket szül; a meghallgatás kultúrája gyakran ütközik megszokásokkal, hatalmi struktúrákkal vagy ki nem mondott sérelmekkel. A közösségi életben a szeretet nem pusztán érzelm, hanem döntés és kitartás: a testvéri együttélés legkeményebb iskolája a konfliktusokban megőrzött hűség és a sebek gyógyításának képessége.

Az engedelmisség áldásai. A szerzetesi életnek egyik legmélyebb és legstabilabb ajándéka rejlik abban, hogy léte eszkatologikus jelként áll a világban: a szerzetes nem csupán erkölcsi példakép, hanem élő emlékezet, amely rámutat arra, hogy a végső valóság már elkezdődött. Ez a tanúságtétel ontológiai természetű; nem egyszerűen jó cselekedetek sorozata, hanem a létezés más logikájának megmutatása, amely a jelen történéseiben elővételezi a jövő beteljesedését. A fogadalmak – a tisztaság, a szegénység és az engedelmisség – nem elsősorban önmegtagadási gyakorlatok, hanem a Krisztus-központú élet másfajta rendezőelveinek megtestesülései:

a Szentháromság életében való részesedés vágya gyakran ütközik a konkrét helyzetek korlátaival: a döntések átláthatatlanságával, a kommunikáció hiányosságaival, a személyes érzékenységekkel és a közösségi dinamika feszültségeivel. Ezért szoktuk mondani, hogy a szerzetesi hivatás a láthatatlanban érik: a jó magvak sokszor csak késve – néha soha nem – hoznak szemmel látható gyümölcsöt. Ám ez a rejtettség nem csupán külső körülmény, hanem belső próba: megmérettetik, hogy a testvér Istenért él vagy a visszajelzések és elismerések hajtják. A rejtettség keresztje aszketikus iskola: a türelmet, a reményt és a láthatatlan iránti hűséget formálja, miközben megóv a teljesítménylogika rabságától.

Tény: a fogadalmak nem törlik el az emberi vágyakat; azok sokszor finomabb, álcázott formában térnek vissza. A szegénység közepette is felébredhet az elismerés vagy befolyás iránti igény; az engedelmisségben megjelenhet passzivitás vagy rejtett ellenállás; a tisztaságban pedig a kapcsolati éhség torzulásai fenyegetnek. Ezek a belső kísértések folyamatos lelki munkát és önismeretet követelnek: az engedelmisség nem egyszeri aktus, hanem napi újrakezdés, amelyben a belső igazságosság és a szív őszintesége állandóan formálódik.

ezekben a döntésekben a láthatatlan valóság formát ölt és a jövő ígérete a jelenben válik érzékelhetővé.

Ezek a fogadalmak paradox szabadságot adnak: a szegénység megszabadít a birtoklás kényszerétől, mert megtanít arra, hogy a valódi gazdagság nem a tulajdonban rejlik; az engedelmisség felszabadít az önkény uralma alól, mert

gedelmesség hiteles, közösségi formát ölt. A szerzetes így nem elszigetelt példakép, hanem a közösség élő jele: személyes igényje egyszerre szolgálja a rendje javát és az Egyház reményét. Ebben mutatkozik meg az engedelmisség másik áldása: belenövés a Szentháromsággal való közösségbe, amelyben a személy nem elveszti, hanem megtalálja önmagát.

Az engedelmisség egyszerre törekeny és prófétai. Nem a választás megszüntetése, hanem a szabadság legmélyebb formájának kibontakoztatása: képessé tesz arra, hogy kilépjünk saját torzult perspektíváinkból és megnyíljunk egy nálunk nagyobb igazság felé.

Ez a nyitottság nem csupán intellektuális, hanem ontológiai tágasság: a személy akarat, értelme és érzelmi világa fokozatosan összehangolódik az isteni szeretet rendjével, és ebből fakad az engedelmisség egyik legmélyebb gyümölcse, a belső béke és egység. Aki engedelmes, az nem saját projektjeit futtatja, hanem Isten művébe kapcsolódik be, és így olyan gyümölcsöket hoz, amelyet önmagában nem lenne képes: az engedelmisség ezért a küldetés termékenységének forrása is.

a személyes akaratot egy nagyobb, szeretetben gyökerező rendbe illeszti; a tisztaság pedig nem csupán testi önmegtartóztatás, hanem a szív tisztaságának fogadalmak: a vágyak és képzetek tudatos lelki rendezése úgy, hogy Istenre és a közösség szolgálatára irányuljanak. Ez a szabadság nem az autonóm önrendelkezés könnyed felmutatása, hanem kapcsolati szabadság: a személy Istenhez és testvéreihez kötődik, és éppen ebben a kötődésben találja meg legmélyebb önzonosságát. Az engedelmisség áldása ebben a fényben nem csupán a szabadság megtisztulása, hanem annak mélyebb kibontakozása: részesedés a Fiú szabadságában, aki szeretetből adja oda önmagát az Atyának.

A közösségben megélt engedelmisség ugyanakkor nem csupán egyéni erény, hanem az Egyház tanúságtétele. Amikor a testvérek együtt gyakorolják a meghallgatást, a megkülönböztetést és a Szentlélekre figyelést, akkor az en-

amelyet önmagában nem lenne képes: az engedelmisség ezért a küldetés termékenységének forrása is.

A szerzetesi hűség élő kérdés ma: nem kész recept, hanem folyamatos válaszadás a jelen törekenységére és a jövő Istenébe vetett remény. A közösség és az előljáró felelőssége, hogy ezt a hűséget védje, formálja és hitelesítse – úgy, hogy közben megőrizze az engedelmisség radikalitását és szabadságát. A feladat kettős: újra kell gondolni az engedelmisség nyelvét és gyakorlatát úgy, hogy kifejezze az emberi méltóságot és ugyanakkor megőrizze azt a krisztusi radikalitást, amely a megszentelt élet lényegét adja. Mindezekben az engedelmisség nem csupán egy fogadalom a három közül, hanem a krisztusi életforma belső dinamikája: a Fiú engedelmisségének visszhangja a történelemben, amely által a személy részesedik a Szentháromság életéből és már most hordozza annak eszkatologikus fényét.

MICHAEL W. BANACH APOSTOLI NUNCIUS ÜZENETE A HIT PAJZSA-DÍJ ÁTADÁSÁRA

A ferences közösség tagját és templomunk lelkipásztorát, Reisz Pál atyát a Hit pajzsa-díjjal tüntették ki az adományozók a kommunizmus idején tanúsított helytállásáért. Az elismerés átadására 2026. február 21-én került sor templomunkban. Nuncius úr üzenetet küldött az eseményre, amelyből részleteket olvashatnak az alábbiakban.

A korábbi években számos olyan magyar egyházi személy kapta meg a *Parma fidei* kitüntetést, aki hitéért, egyházi szolgálataért, keresztény tanúságáért nagyon komoly atrocitásokat, olykor szabadságvesztést, testi bántalmazásokat és különféle formájú verbális erőszakot és megfélemlítést kellett, hogy elszenvedjen a korábbi diktatórikus rezsim idején. Tudom, hogy az üldözések legsötétebb időszaka az 1950-es és 1960-as évekre tehető, ám a magyar egyháztörténeti kutatások mellett az emlékezet számos ponton bizonyítja, hogy egészen a rendszerváltásig igyekeztek ellehetleníteni a hitűkhöz hősiesen és hűségesen ragaszkodó testvéreinket. [...]

Talán túlzás nélkül állíthatjuk, hogy Reisz Pál atya kitüntetése önmagában túlmutat az ő egyébként szerény természetén. Elismerése annak, hogy nem csupán azok a személyek tekinthetők a kommunista diktatúra áldozatainak, akiket kivégeztek, börtönbe vetettek vagy megkínoztak, hanem azok is, akik mindennapi csendes áldozatvállalásaik közepette ki voltak téve a verbális erőszaknak, a megfélemlítéseknek, a zsarolásoknak és a fenyegetéseknek. Pál atya is ezeket a megpróbáltatásokat élte meg hosszú években keresztül. Keresztény emberként az üldöztetés különféle megnyilvánulásaira nem pusztán úgy tekintünk, mint olyan körülményekre, amelyeknek nem lett volna és soha többé

**MICHAEL W. BANACH
APOSTOLI NUNCIUS**

nem szabad előfordulniuk. Természetesen Jézus tanítványaiként, a béke követeiként elítéljük az erőszak és a megfélemlítés bármilyen formáját, ugyanakkor a Mesterrel együtt elismerjük, hogy a hiteles keresztény élet és a szenvedések, üldöztetés jelenléte nem választható szét... *Boldogok vagytok, ha miattam gyaláznak és üldöznek benneteket, és hazudozva minden rosszat rátok fognak énniattam (Mt 5,11).* [...]

Hálát adunk most, a Parma fidei – Hit pajzsa-díj megalapításának 25. évfordulóján mindazokért, akik Pál atyával együtt megkapták ezen rangos kitüntetést, amely egyben a Jézussal való életközösség tudatos vállalásának elismerése is. P. Reisz Pál OFM személyében pedig egy olyan hiteles tanúságtevőt is tisztelhetünk, aki nem csupán az állhatatosságban, hanem az üldözöinek való megbocsátásban is a krisztusi úton jár. Köszöntésemet Őszentsége XIV. Leó pápa tavaly Szent István vértanú ünnepének Ūrangyala imádságakor elmondott gondolataival zárom: *A keresztényeknek nincsenek ellenségei, hanem fivérei és nővérei, akik azok maradnak akkor is, amikor nem értik meg egymást. [...] A megbocsátás ingyenes, mindenki szívében megtalálható, akármikor aktiválható és ellenállhatatlan kommunikációs ereje van, amikor valaki másképpen tekint testvéreire, figyelmet és elismerést fordítva rá.*

PÁL ATYA LAUDÁCIÓJA A DÍJÁTADÓ ÜNNEPSÉGEN

A Parma fidei-díjat annak alapítója, dr. Horváth Béla adta át. Sajgó Szabolcs jezsuita atya az alapítók nevében a következő szavakkal méltatta Pál atya hivatását. Pál atya életének részletes bemutatása előző újságszámunkban olvasható.

A mai ünnepi alkalom – a 30. Hit pajzsa-díj átadása a díj létezésének 25. évében, első ízben egy ferences szerzetesnek – megerősíti a Szent Ferenc-év buzdítását: váljunk szentté ebben az itélet-napig zűrzavaros világban, ahol a katolikus hit isteni lámpásának fénye képes eligazítani, vezetni és erőt adni, hogy mindenki elérje az egyetlen igazán fontos, földi zárandokútjának végső célját: igazi öröklakását, az előremet, föltámadott Jézus által a mennyei Atyánál neki személyesen elkészítettet. Váljunk szentté zárandokutunkon, földi életünk labirintusában, ami nem útvesztő, aminek egy bejárata van, aminek nincs zsákutcája és aminek kanyargós, számunkra átláthatatlan útjain egyetlen pillanatra sem hagy magára senkit a megtestesült, a megváltó személyes isteni Szeretet, a Názáreti Jézus, abban a labirintusban, amelyben a legkisebb lépés is közelebb visz a középponthoz, minden labirintusok középpontjához, a teret és időt ölében hordozó Teremtő és Újjáteremtő Titokhoz... A hívő ember megközelítésében nincs két, egymástól független tudományos olvasata az emberi történelemnek, egy vallásos és egy szekuláris. Történelmünk az üdvösség története, amit hit nélkül esély sincs helyesen érteni.

A Hit pajzsa-díj Isten mutatoujja: olyan Krisztushoz tartozó papok és szerzetesek életére mutat rá, akik átadták magukat Jézusnak, akiknek életében Isten hűséges szeretete fénylőn megmutatkozik minden emberi gyengeségük ellenére, akiknek élete ezert Isten eligazító lámpása mások számára itt és most a világ sötétésé-

P. SAJGÓ SZABOLCS SJ

gében. A keresztység által Istenbe oltott ember lámpásában, a szentek életében az olaj, amit Isten szeretetének tüze útmutató fényként lángra lobbant, a Misztikus Test olaja, ami minden szentbe más szentekből is – szülőkből, barátokból, rendtársakból – ömlő olaj. Ezért amikor a Hit pajzsa-díj Isten mutatoujjaként valakire rámutat, akkor nem csak az Anyaszentegyház egy tagjára mutat rá, hanem az egész Misztikus Testre.

Reisz Péter Pál szerzetes életének évtizedeken át másokat segítő, eligazító fénye sokak helytállásának, hűséges tanúságának is a fénye: a Trianonban megszagattott családjáé, a hitetlenségnek – ezért embertelenségnek – ellentmondó gyöngyösieké, a ferences gimnáziumé, a testvéri szerzetesközösségé, az üldözések alatt vértanúkká letteké... És

csak a jó Isten az egyedüli tudója, hogy még kik által és hogyan csepegtette Pál atyába szent olaját... Amint annak is, hogy ki mindenkinek volt Pál atya eligazító fény hosszú és hűséges papi, szerzetesi szolgálata során Esztergomban, Kárpátalján, Szombathelyen, Sümegen, Budapesten – és remélhetőleg lesz még sokáig, ott, ahová isteni Pásztora előljáróin át vezet.

Imádkozunk tovább Reisz Péter Pál atyáért a szentek közösségének hitében, kérjük a Teremtőt, hogy az eligazító és az Örökévaló ragyogását közvetítő lámpását, amit benne lángra lobbantott, a halál ki ne oltsa, hanem növelje a megváltó Jézus Szent Szíve szeretetének mértéke szerint.

Vizitúrán diákjaival

Diakónusszentelés

NEM TI VÁLASZTOTTATOK ENGEM...

ÉLETÚT A DIKTATÚRÁTÓL A KÁRPÁTALJAI MISSZIÓIG

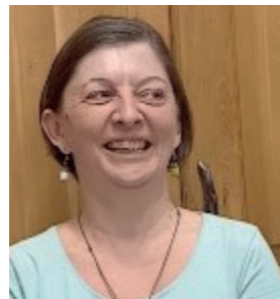
A Nógrád megyei Szécsénytől az ukrainai Nagyszőlősig vezető út nemcsak kilométerekben, hanem történelmi sorsfordulókban is mérhető.

Tihamér atyával hitről, hivatásról

és a Gondviselés formáló erejéről beszélgettünk. Bobay Orsolya interjúja.

Tihamér atya a legkeményebb diktatúra éveiben volt gyermek. Hogyan határozta meg gyerekkorát a kor politikai légköre és a családja keresztény értékrendje?

Minden élet a családban kezdődik. Édesapám a második világháború frontjáról sebesülten tért haza, 1943 februárjában vette feleségül édesanyámat, én pedig 1943 telén születtem Újpesten. Édesapám az állatorvosi szigorlatokra készült, de a front és a háborús zavarok miatt nem tudta befejezni az államvizsgáit. Amikor visszatért, még a tanulással kellett foglalkoznia, majd munkát keresnie. Nem sokkal később Szécsénybe költöztünk, ahol édesapám körzeti állatorvosként dolgozott. A front és a háború után édesapámnak rengeteg munkája volt, mert sok állatorvos nyugatra menekült. Egy 30–35 faluból álló körzetet kellett ellátnia, ami fizikailag is megterhelő volt. Fennállt a veszélye, hogy újra besorozzák, ezért felmerült, hogy ő is elmenekül néhány kollégájával. A Gondviselés azonban úgy oldotta meg, hogy azon az éjszakán, amikor indultak volna, az oroszok bejöttek a községbe, és minden mozgást lezártak. Ez a „szürke 50-es évek” világa volt. Emlékszem, Szécsényben 1950-ig még ott voltak a ferencesek – Ignác, Lipót és Amand atya alakja máig is él bennem. Szécsényben az is nagy ajándék volt, hogy Budapestről odainterték lelkes és aktív papokat. Így jó kezekbe kerültünk: ministráltunk, hittanos csoportba jártunk, kirándultunk. Öten voltunk testvérek, és a szüleim számára természetes volt, hogy minden ellenszél ellenére hitben nevelnek minket. Édesapámat 1956-ban meg is hurcolták az elvei miatt, minket pedig „ostobának” bélyegzett a rendszer, amiért egyházi iskolába jártunk, mondván: elvágjuk a jövőnket. Végül mind az öten diplomát szereztünk.

BOBAY ORSOLYA

Mikor vált világossá, hogy a papi hivatást választja és miért pont a ferenceseknél kötött ki?

Tízéves lehettem, amikor megfogalmazódott bennem a vágy a papságra. Nagyon jó, lelkes, imádságos papjaink voltak. 1958-ban kerültem az esztergomi ferences gimnáziumba. Bár eredetileg egyházmegyés papnak készültem, az érettségi évében valami megváltozott bennem, és végül a ferencesekhez adtam be a jelentkezésemet. A klerikátban (szerzetespapságra készülő években) ér-

dekes események voltak. Akkor vezették be a kispapok katonai szolgálatát. Évfolyamtársaim közül Márk atya és Ágoston atya is letöltötte a két évet, ami nagyon kemény időszak volt számukra. Én ezt megúsztam, de ezekben az években leveleztem velük. 1968-ban szenteltek pappá, de a hatalom még ekkor is érezte a súlyát.

Úgy tudom, a szentelési jelmondatát is cenzúrázták...

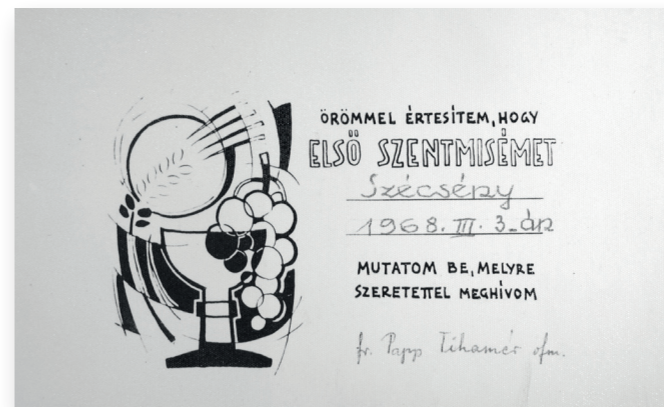
Valóban. Szent János evangéliumából választottam az idézetet: *Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és arra rendelvelek, hogy elmenjetelek és bő-*

séges gyümölcsöt hozzatok. Az akkori Állami Egyházügyi Hivatal azonban közölte: ez „túl sok”. Kénytelen voltam csak a mondat első felét ráírni a szentképre. Akkor úgy gondoltam: sebjaj, a mondat többi részét majd az életem fogja igazolni.

Matematika–fizika szakos tanárként diplomázott. Miért a reáltárgyak felé fordult?

Több lehetőség közül kellett választanom. A nyelvekhez nem volt érzékem. A humán tárgyakat akkoriban teljesen átítatta az ideológia, a természettudományokba viszont nem tudott ilyen mélyen beleszólni a politika.

Nagyon jó tanárom volt középiskolában, Benei György, az ő alapos felkészítésének köszönhetem, hogy erre a pályára kerültem. Az egyetemi évek nem voltak zökkenőmentesek, mert szerzetesnövendékként nem mindenki fogadott szívesen. Volt olyan tanárom, aki kijelentette, hogy a pedagógiai pályára alkalmatlan vagyok, és mindent megtesz, hogy ne kerüljek oda.

De túljutottam rajta, 1973-ban kerültem vissza Esztergomba tanítani. Szigorú, de következetes nevelő próbáltam lenni. Sok kedves emlékem van: egyszer április elsején az egész osztályom „megszökött” az órámról sétálni a szigetre. Én pedig, miután visszatértem, az udvaron futtattam meg őket, mondván: ha ennyire fontos a mozgás, hát mozogjunk! Máskor ők leckéztettek engem: egy téli kiránduláson az egész osztály felsorakozott velem szemben, és hógolyókkal álltak „bosz-

szút” az egyesekért. Mindig igyekeztem védeni a nehezebb sorsú, rosszabb magatartású gyerekeket, mert hittem, hogy a segítség többet ér a büntetésnél. Esztergomban 15 évig voltam, négy osztályt kísértem végig. Később a kollégium vezetésébe is bekapcsolódtam rektorhelyettesként, majd rektorként. Ez már gazdasági felelősséggel is járt: intézményvezetés, kertészet, a konyha irányítása. Ennek a szolgálatnak a lejárta után házfőnökként feleltem a rendi közösségért, emellett tanítottam és prefektus is voltam. Feszített, de lelkes élet volt. 1988-ban Budára, a rendházba helyeztek házfőnöknek. Ez egy idősebb közösség volt, nem volt egyszerű feladat az összefogása. Emellett kijártam Szentendrére tanítani is. Ott másfajta diákéletet láttam: vegyes iskolát kollégium nélkül.

1991-ben indult el Kárpátaljára. Milyen világ fogadta ott a missziót?

Majnek Antal, Radics Dávid és Zatykó László atyák indították el a missziót, de László atyát egészségi okok miatt hazahívták. Az ő helyére mentem ki Nagyszőlőszre és 11 évig maradtam. Humorosan azt szoktam mondani: a Szovjetunióba utaztam ki és Ukrajnából jöttem haza, mert közben összeomlott a birodalom. Nagyszőlőszön és környékén leírhatatlan nyomor fogadott minket. A papi szolgálat ott hamar összefonódott a segélyezéssel. A lekipásztori szolgálat mellett – keresztelők, hitoktatás – az emberek mindennapi gondjaival is foglalkoztunk. Rendszeresen megpakolt kocsikkal tértünk vissza Magyarországról: élelmiszert, gyógyszert, könyveket vittünk. Angliából, Franciaországból, Hollandiából is kaptunk

Tihamér atya (az első sor jobb szélén) növendéktársaival az 1960-as években

segítség, kamionszámra érkeztek a gyógyszerek és segélyek. Karitászközösségeket alapítottunk, templomokat újjátottunk fel, építettünk újat, sőt, egy modern, húsztermes magyar iskolát is. 1997-ben kárpátaljai fiatalokat vittünk Párizsba az Ifjúsági Világtalálkozóra. Ez a helyiekkel való szoros együttműködés és a nyugati kapcsolatok gyümölcse volt. 2002-ben tértem vissza Magyarországra, részben egészségügyi okokból. 11 évet töltöttem ott; az ottani emberek lelkesedése és szeretete máig is erőt ad.

2002-ben tért vissza Magyarországra. Hogyan folytatódott a szolgálata?

Azt hittem, pihenni fogok, de öt hónap múlva már Szécsényben voltam káplán, ahol felnőttem. Volt egy emlékezetes esetem: egy család jött keresztele, és a nagypapa nagyon hivatalosan, „Jó napot!”-tal köszönt nekem. Ránéztem, és mondtam: „Valamikor nem így köszöntünk egymásnak, hiszen együtt ministráltunk”. Ekkor hullottak le az álarcok, hiszen ő korábban nagy pártember volt.

Korosztálylátogatás Pannonhalmán 2026-ban

Rájöttünk, hogy a rangoknál és formáknál sokkal fontosabb az emberi kapcsolat. Négy év után Szentkútra kerültem plébánosnak. Bár ez csak két évig tartott, intenzíven dolgoztunk: karitás, a hitélet erősítése és a hajléktalannal való foglalkozás. Később Zalaegerszegen plébánosként szintén a hajléktalannak segítése és a ferences lelkeség erősítése volt a feladat, sokat foglalkoztam a helyi ferences világi rendi közösséggel is.

A Kárpátalján szolgált ferencesek csoportképe a misszió alapításának 30. évfordulóján

Visszatekintve az életútjára, mi a legfontosabb tapasztalata?

Az, hogy aki segít, az maga is gazdagodik. Legyen szó egy nehéz sorsú diákról Esztergomban vagy egy nélkülöző családról Kárpátalján, a Krisztustól kapott küldetés lényege ugyanaz: bőséges gyümölcsöt hozni ott, ahová éppen rendeltetünk.

Milyen feladatok töltik ki most a mindennapjait?

A budai házfőnöki szolgálatomat követően kerültem ide, a Ferenciek terére. Őszintén mondom, nagyon örültem a váltásnak, mert egy felelős vezetői beosztás rengeteg energiát felemészt, és érzem, hogy az erőm már fogytán van. Itt már nem előjárói feladatokat látok el, hanem visszatérhettem a közvetlen lelkipásztori munkához, ami nagy ajándék számomra.

Végre arra koncentrálhatok, amit az egész papi életemben a legjobban szerettem: a gyóntatásra. Itt erre bőséges lehetőség adódik, ahogy a szentmisékre és a prédikációkra is. Emellett a közösségi szolgálat is megmaradt az életemben. 1989 óta folyamatosan felelőse voltam valamilyen közösségnek, így természetes volt, hogy itt is bekapcsolódok a Ferences Világi Rend életébe. Korábban országos asszisztensként az egész hazai közösséget szolgáltam, most pedig a helyi csoportot segítem.

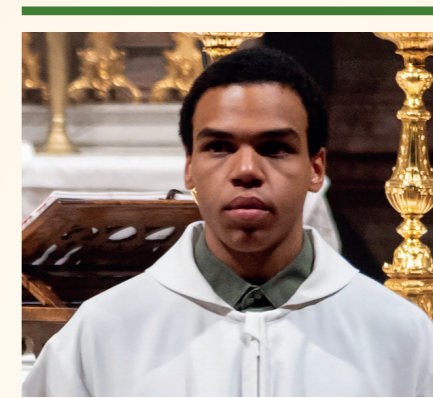
A pesti ferenceseknél egyébként is nagyon lelkes a közeg, sokféle lehetőség kínálkozik a szolgálatra. A szívemhez nőtt például a MÉCS Napok küldetése, amelyben a Kárpátaljáról való visszatérésem óta, immár húsz éve veszek részt. Ugyancsak szívügyem az élet védelme; aktívan jelen vagyok a „40 nap az életért” mozgalomban és az ehhez kapcsolódó programokban, közösségszervezésben. Még számtalan apróságot sorolhatnék, de nagyjából ezek azok a pontok, amelyek köré az itteni időm és szolgálatom épül.

AZ ÉLET, AMELY ISTEN IRGALMÁRÓL ÉNEKEL

Vallásos családban születtem az Ipoly menti Letkésen. Kicsi koromtól részt vettem mindenféle mezőgazdasági munkában. Legeltettem a teheneinket, segédkeztem a szántásban-aratásban. Életem meghatározó élménye is gyerekkoromban ért: a mezei pacsirta csicsérgése. Ez keltette bennem azt a vágyat, hogy egész életem az Isten irgalmasságáról szóló ének legyen – ezekkel a mondatokkal kezdte a beszélgetést Ágoston atya, akit aranymiséjére készülve Karkus Péter kérdezett életútjáról.

Mikor és hogyan ismerte fel, hogy a Jóistentől a szerzetesi életre kapott meghívást?

Ez a gondolat a mezei pacsirta éneklése kapcsán is felmerült bennem, majd hol komolyabban, hol kevésbé komolyan, de jelen volt az ifjúságomban is. Például amikor legeltetés közben elvesztettem a teheneinket, mindig mondtam: *Uram, ha megtalálom őket, akkor pap leszek*, de élt bennem a vágy saját családra. Mivel már nagyon fiatalon munkába álltam, erős, jó fizikumú legény lett belőlem, így a járási sportversenyeket szinte mindig megnyertem. Egy ilyen alkalommal végigtekintettem az intézeti árvákon és elhatároztam, hogy az ő nevelésükkel fogok foglalkozni. Szép a családias élet, de én inkább velük foglalkozom – gondoltam magamban. Ezután kerültem Esztergomba a ferencesekhez. Itt körvonalazódott bennem, hogy szeretnék belépni Szent Ferenc rendjébe, ezt azonban egészen az érettségiig a környezetem sem vette túl komolyan. Érettségi után pedig nem tudtak egyből felvenni a Rendbe, ezért egy évre a Pécsi Egyházmegye kispapjaként Budapestre küldtek, a Hittudományi Akadémiára. Mielőtt a Szemináriumba jelentkeztem volna, az Egyetemi templomba lépve elmondtam Assisi Szent Ferenc imáját, amelynek rövid tartalma: *add meg nekem, Uram, hogy úgy tudjak szeretni, ahogy Te, és úgy tudjak szenvedni, ahogy Te!*

KARKUS PÉTER

Korábban azt hittem, szerzetesek csak furcsa nevű férfiak lehetnek, később jöttem rá, hogy nevüket maguk választják. Miért pont az Ágoston nevet választotta?

1966-ban kezdtem meg a noviciátot. Amikor felvételt nyertem a Rendbe,

még kaptuk a nevünket. Amikor feladták ránk a ferences habitust, akkor közölte velem a magiszter: *ezután Ágoston testvér lesz a neved*. Akkoriban még nem is értettem, ez mekkora ajándék a Jóistentől. Azóta persze rájöttem, és számomra Assisi Szent Ferencen kívül Szent Ágoston az a szent, akihez gyakran fordulok.

A Kádár-rendszer éveiben döntött a szerzetesi élet mellett. Milyen nehézségekkel, kihívásokkal járt ez a döntés abban a történelmi helyzetben?

Nem sokkal a beöltözés után megkaptam a katonai behívómat. Semmiképp sem akartak felmenteni a szolgálat alól, pedig mindent megpróbáltunk. Édesanyám az eskütétel napján eljött hozzám és mondta: *Laci, baj van!* Ekkor kezdődött életem legnehezebb időszaka. Ő ugyanis azért jött, hogy figyelmezz

tessen, be akarnak szervezni – ezt a helyi párttitkártól tudták meg, aki édesapám gyerekkori barátja volt. Másfél évig kéthetente jöttek hozzám elhárítótisztek Budapestről, hogy „beszervezzenek”, ennek érdekében mindent meg is próbáltak. Hat hónapig tisztképzőn is részt kellett vennem a lövészeknél, utána vegyisugár-felderítő gyors-talpalóra küldtek – ennek meglehetősen örültem, mivel ez a lövészetel szemben nem mások elpusztításáról szólt, hanem társaim megvédéséről. Ekkor kaptam kiképzésre a vegyisugár-felderítő szakaszt a tantermmükkel együtt, ahová rendszeresen összehívtam a kispapokat, behozva az Oltáriszentséget. Ezt 1968 nagy-

túrakon részt vennem a diákokkal a Dunán, nyáron a Szamoson és a Tiszán. De fájdalmaim közepette mindig eszembe jutottak Pál apostol

vözüljünk! Avégett vagyunk a világon, hogy üdvözüljünk. A második: szentáldozásra készülve ugyanígy kellett tudni a főparancsot: *Szeresd a te Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes elmédből, minden erődből, felebarátodat pedig mint önmagadat!* Ekkoriban került hozzánk Urbanics Ferenc atya, vele órákat lehetett beszélgetni. Ő tárta fel előttem: aki ezt teljesíti, az csupán egy jó zsidó – s még ezt is nehéz teljesíteni. A harmadik: bér-málásra készülve Jézus új parancsát tettem magamévá: *amint*

Emlék a katonaevekből - karácsonyi üdvözlőlap (1967)

szavai: *Örömmel szenvedek értetek, és testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára* (Kol 1,24).

Három oszlopról szokott beszélni, amelyeken az élete nyugszik...

Valóban, egész életem három oszlopra, valamint Assisi Szent Ferenc imájára épült. Így az első: az általános iskola első osztályának legelső hittanóráján a katekizmus első kérdésére adott választ mindegyikünknek kívülről kellett tudnia. Addig nem mentünk tovább a következő kérdésre, amíg ezt a választ mindegyikünk hibátlanul fel nem mondta. *Mi dolgunk a világon? Hogy Istent egyre jobban megismerjük, szeressük és szolgáljuk és ezáltal üd-*

engem szeret az Atya és én szeretem az Atyát, úgy szeretlek titeket, és ti is így szeressétek egymást. Ezt mégis hogy lehet megtenni?! A Szentlélekben! A Szentlélek segítségével tudjuk megtenni hiszen az Atya és a Fiú is a Szentlélekben

szereti egymást. Pál apostol írja: *Gyöngeségünkben segítségünkre siet a Lélek, mert még azt sem tudjuk, hogyan kell helyesen imádkozni. A Lélek azonban maga jár közben értünk, szavakba nem önthető sóhajtozásokkal. S ő, aki a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Lélek gondolata, mert Isten tetszése szerint jár közben a szentekért* (Róm 8,26–27). Ezt a szeretetet csak a Szentlélek által kaphatjuk meg. S végül, ahogy már fentebb említettem, a negyedik alaposzlopnak Szent Ferenc imáját tekintem: *add meg nekem, Uram, hogy úgy tudjak szeretni, ahogy Te, és úgy tudjak szenvedni, ahogy Te!*

Ötven év valóban a hűség próbája. Ha visszaemlékszik a pályájára, fel tud-e idézni nehéz, válságos időszakokat?

A honvédség után válságos időszakot jelentett, amikor Esztergomból Szegedre helyeztek plébánosnak. A Hittudományi Főiskolán is tanítottam a szentmise énekeit, a zoltár-tónusokat stb. Újabb nehéz időszak következett Gyöngyösön, ahol akkori tartományfőnököm szavai szerint *a feje tetejére állt az egyházközség*, ezért helyezett oda házfőnöknek és plébánosnak. Sikertült talpra állítani a közösséget, sőt, amikor Kázmér atya felváltott a plébánosi szolgálatban, sikerült vele együtt megújítanunk a zsolozsmát, díszes antifónákat is szerkesztettünk. Szintén nehezen éltem meg, amikor 17 évvel ezelőtt Gyöngyösről Pestre kerültem. Pestre helyezésemkor Kázmér atyával együtt kértük a tartományfőnök atyától, ne helyezzen ide, de az akkori nehéz helyzetre hivatkozva nem teljesítette a kérésün-

ket. Ráadásul édesanyám is akkor hunyt el, úgyhogy az egy nehéz nyár volt számomra.

A lelkipásztori szolgálat összetettebb, mint első látásra gondolnánk. Van olyan feladat, amelyet különösen is szeret?

Lelkipásztori munkám fontos része a homíliák tartása és a bűnbocsánat szentségének a kiszolgáltatása. Gyöngyösi plébánosi szolgálatom óta minden bűnbánót úgy fogadok, hogy *az Atya, a Fiú és a Szentlélek irgalmas szeretetével* köszöntöm. Gyónás után pedig mindenkinek adok írásban egy penitenciát.

Az elkészült aranymisés képéhez tudna-e fűzni egy rövid magyarázatot?

Újmisém alkalmából az emlékképre ugyanazt az idézetet írtam, amit a pappá szentelésem 50. évfordulója alkalmából a San Damianó-i keresztre: *Az Isten szeretet, és aki kitart a szeretetben, az az Istenben marad, s az Isten is öbenne* (1Jn 4,16). Vallom ma is, hogy szeretet nélkül nincs semminek értelme, sőt, minden a visszajára fordul. Az emlékképre azért kértem még az ott olvasható szöveget, hogy *hiszek Isten irgalmas szeretetében és a boldog örök életben*, mert Lukács evangélista feljegyezte Jézusnak ezt a mondatát: *csak az a kérdés, hogy amikor az Emberfia eljön, talál-e hitet a földön* (Lk 18,8).

Pedagógusként is dolgozott...

Igen, az első osztályomban a pap-szentelésig eljutott tanítványaimmal

25 éven át minden évben összejöttünk. Egyébként pedig mindenkit fogadtam, aki fölkeresett a diákjaim közül.

Már szó volt a mezei pacsirta énekéről. Ágoston atya életében milyen szerepet tölt be a zene?

Igen, ez életem alapvető, meghatározó élménye, ez keltette bennem a vágyat, hogy egész életem az Isten irgalmasságáról szóló ének legyen. Ezért vállaltam már az általános iskolában, felső tagozatos koromban szülőfalumban a kántori szolgálatot, az esztergomi gimnáziumban a miséken az orgonálást, majd amikor tanárként és nevelőként odakerültem, első naptól kezdve az utolsóig a gimnáziumi énekvezetést, a vasárnapi misékre stencillap készítését (300 példányban), a szombat esti vacsora után az ebédlőben 300 diákkal énekpróbát, másnap pedig az egész gimnáziummal a szentmise zenei szolgálatának vezetését.

Jézus az apostolokat a barátainak nevezi a búcsúbeszédében. Az Ön számára mit jelent, hogy nem szolgálainak, hanem barátainak akar bennünket az Úr?

Minden misén homíliát mondok. Emiatt is érzem, hogy Jézus a barátjának tart, mert minden homília alkalmával teljesíti, amit az utolsó vacsorán mondott: *Már nem mondalak benneteket szolgálóknak, mert a szolgáló nem tudja, mit tesz az ura. Barátaimnak mondalak titeket, mert mindent, amit hallottam Atyámtól, tudtul adtam nektek* (Jn 15,15).

ÁGOSTON ATYA TEMPLOMUNKBAN MUTATJA BE ARANYMISÉJÉT

JÚNIUS 12-ÉN, PÉNTEKEN 16.00-KOR.

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK, HOGY VELE EGYÜTT ADJUNK HÁLÁT ISTENNEK MINDAZON JÓKÉRT, AMELYEKET AZ ÚR NEKI ÉS ÁLTALA AZ EGYHÁZBA JUTTATOTT.

JÉZUS PARANCSOLÓ HANGJA

Templomunkban a konferenciabeszédek elindítója 1990-ben Barsi Balázs atya volt, aki idén január 5-én ünnepelte 80. születésnapját. Az évforduló alkalmából szentmise keretében adtunk hálát érte. Akkor elhangzott prédikációjának részleteit olvashatjuk.

Miután Jézus jóllakatott ötezer embert, nyomban felszólította tanítványait, hogy szálljanak a bárkába és keljenek át a túlsó partra. A görög szövegben az áll: *rájuk parancsolt*. Egy nagyon súlyos ige. Miért ez? Ebben a parancsoló hangban mélyes tanítás van. A kenyérszaporítás utáni lelkesedés több, mint lelkesedés. Igenis megtörtént. Igenis van csoda, de Isten nem szereti a csodákat. Itt belenyúlt. Hát ez kellett a népnek! Ilyen Messiás. Micsoda rajongás robbant volna itt ki! Ettől óvta meg őket Jézus: beparancsolta őket a csónakba. Hogy mi ennek a szokatlan, erős fellépésnek az oka, azt János evangéliumából tudjuk meg. Amikor az emberek meglátták a csodajeleket, a kenyérszaporítást, amelyet Jézus végbevitt, így beszéltek: *bizonyára ez az a próféta, akinek el kell jönnie a világba*. Jézus észrevette, hogy körül akarják venni, erőszakkal meg akarják tenni királynak. Ezért visszament a hegyre egészen egyedül.

Tehát Szent János evangéliumából tudjuk az okot. Viszont itt csak sejtethetjük, de nem tudjuk meg, hogy miért ment ezután a hegyre. Ebben pedig Márk evangélista segít nekünk: azért ment a hegyre, hogy imádkozzék. A hegy az imádság helye.

Én most pont azt tettem, amit Tatianus, aki a Krisztus utáni első században összeállította a *Diatesszaront*, azaz a négy evangélistán keresztül összevágta az evangéliumokat, hogy sorrendbe állítsa a tartalmukat. Ennek van logikai és jogi alapja. Ha négy tanú elmondja, mi történt, mindegyiket külön kihallgatják, hisz' az egyik így látta, a másik úgy. A négy tanút egyszerre is szabad megkérdezni – ez is kinyilatkoztatás. Ehhez kell egyfajta lelki, Szentlélektől ihletett józanság, alázat és főleg a megértés vágya és a megtérés vágya. Mert a megértés és a megtérés együtt van. Ha egy személlyel kapcsolatban van az, hogy én meg akarom érteni, tulajdonképpen meg kell térni hozzá. Egy olyan szeretetet vállalni, amely sohasem múlik el. Ez az Istennel való kapcsolatunk is. Megértés és megtérés.

Ha én a *Diatesszaront* így olvasom, alázattal és a megtérés igényével, akkor itt-ott még többet is megérték. Ezért Jézusnak azokat a kijelentéseit, amelyeket megértünk, nem értettük volna meg úgy, hogy nem tudjuk, hogy Ő a teremtő Isten második személye, aki most emberileg szól hozzánk. A nyelvbe gyökerezik. Mert Ő a megtestesült Ige. Belekapaszkodik a fogalmakba, a hangokba, ami anyag. Anyag nélkül nincs üdvösség. A megtestesülés a világmindenség örök alapja, Fiában teremtett mindent. S Jézus nem utasítja el a sikert, a kitüntetést, az örömet, a megdicséretet, a magasztalást, de félti tanítványait egy olyan siker szédületétől, amely alantas vágyakat képes kelteni. Ő nagyobb dicsőségben van az Atyánál, de ugyanígy nem rémül meg a szenvedéstől, a keresztől. Nem Istenhez menekül a kisebb örömből a teljes öröm felé, a szenvedésből a vigasztalás felé, hanem mindezeket az Atyával való kapcsolatban fogadja. Mert Jézus az Atyánál van – *én és az Atya egy vagyunk*. Sose mondja azt, hogy Isten és én. Az Istent Atyának nevezi.

Én felülről való vagyok, ti alulról valók vagytok, a semmiből. De értetek jöttem, mert elszakadtatok tőle és zuhantok a semmibe.

XVI. Benedek pápa teszi fel a kérdést, hogy miért nem „szent kettőség” van, miért Szentháromság? Mert ha ketten lennének, akkor vagy összeolvadnak vagy mégis külön maradnak. Ez az emberi szeretet tragédiája. De mind a kettőt megváltotta Krisztus azzal, hogy a Szentháromságban a két személy között nem szeretetérzések, nem jócselekedetek áramolnak, hanem egy harmadik, isteni személy. Tehát a szeretet nem valami, hanem Valaki. Szent Ágoston azt mondja, hogy a szeretetben mindig hárman vannak: aki szeret, akit szeretnek – és maga a szeretet. Szent János azt mondja, *a szeretet Istentől van*. És miért lehet Istentől a szeretet? Mert ő maga a szeretet. Testvérem, ha elhagyod Krisztus Egyházát, nem Krisztus Egyházát hagyta el, hanem azt a képet, amit róla kialakítottál. Ezt nem lehet elhagyni. Mert hova mész? Hova mehetsz, ha a szeretetről van szó? Arról a szeretetről, amit a szerelemben, barátságban, szülői, testvéri szeretetben megérezted, hogy igenis örökkévaló. Azt mondja Szent Pál, *soha meg nem szűnik*. De, ami keletkezett, az megszűnik. Tehát akkor a szeretet nem keletkezett! Csak elszakadtunk Istentől, és Krisztus most felvesz minket a kezdet nélküli szeretetbe.

Ide kell belemeríteni a kapcsolataidat, testvérem. Ebben az eseményben feltárul Jézus belső világa. Szentháromságos áramlás van benne. Ezért meg imádkozni. Egyébként mindig imádkozik, de annyira ember, hogy az imádságnak van helye is, például a templom, a hegyen pedig mindig imádkozik. Így megszenteli a mi gyarló, helyhez és időhöz kötött imádságainkat is.

Jézus parancsoló hangja a tanítványokat attól menti meg, hogy örömeiket megölje a rájuk zúduló emberfeletti tisztelet és lelkesedés. Most hirtelen nem lehet őket ebből az örömből a végtelen öröme emelni azzal, hogy Jézus kifejti, miért teszi ezt, hanem rájuk parancsol: hagyjátok itt. Kedves Testvéreim, nemcsak a bűneink akadályai az Istennel való kapcsolatnak, hanem az erényeink is, meg a szent örömeink is, ha úgy ragaszkodunk hozzájuk, mint ahogy az Istenhez kéne ragaszkodni. Azon is túl kell lépni. A jóhoz sem szabad úgy ragaszkodni, mintha Istenhez ragaszkodnál. A rosszal, a bűnnel pedig szakítanunk kell.

Most tekintsünk a kissé leforrázott tanítványokra: parancsot kaptak, hogy keljenek át a túlsó partra. Jézus is odamegy. Mit mond az Úr Jézus? Hát ilyen messiás kell, de azon nem gondolkodtatok, hogy ki adta nektek ezt a kenyeret? És hogy újra csak meg fogtok éhezni? Ne erre a kenyérre éheztek,

hanem énám. Mert én vagyok maga az élet kenyere. És hát megbotránkozunk. Te is megbotránkozhat Jézuson. Csak egyet kérek: tarts ki. Nem kell megérteni az evangéliumot végig. Gyónj és áldozz. Olvass és imádkozz. Tarts ki.

Elszakította őket a tömegtől. A kiválasztás nem ellenük van, hanem értük. A kiválasztottsága az Egyháznak nem azért van, mert különbek vagyunk, hanem mert küldetésünk van a világhoz. A többiekért. Közben beesteledett, a bárka mélyen bent járt a tavon, mikor látta, mennyire küszködnek az evezéssel, ellenszelük volt ugyanis, az éjszaka negyedik órváltása idején a vízen járva feléjük indult. Ezt a megjegyzést, hogy látta őket, ahogy küszködnek, csak kikövetkeztetni tudták az apostolok, mert végül eljött, hogy segítsen. De ez nem történt meg: Jézus a sötétben nem látta őket! És ha a legközelebbi hegyen volt, onnét sem lehetett látni őket. Tehát Jézus látta őket? Nem látta őket! Newmantől tanultam: ne ijedj meg a tökéletes ellentmondástól, ha az az Isten Fiától van. Nem a szemével látta, hanem az imádságában. Értük imádkozik Jézus. Azért jött a megmentésükre, mert tudta, hogy bajban vannak, tehát akkor látta őket; ugyanakkor nem látta őket, hogy bajban vannak – ez a megjegyzés logikus, de ugyanakkor abszolút logikátlan is. Jézus, amikor az Atyával van, lát minket. Terólad beszél az Atyával. Meg rólunk. Minket Őbenne lát. A vízen járva feléjük indult és el akarta kerülni őket. Hát megint. Ha feléjük indult, akkor miért akarta elkerülni őket? Mert nem csak úgy hozzájuk akart menni, mint egy hamis látomás, ahogy ők gondolták, hanem értük akart hozzájuk menni. Nem a vízbefulladásától megmenteni, hanem az örök haláltól. Olyan szép a latin, azt mondja Péter, amikor süllyed a vízben, hogy *Salva me, Domine! Üdvözíts engem, Uram! Ments meg!* Miért akarta elkerülni őket? Azért, amiért föltámadása után az emmauszi tanítványokhoz társulva amikor odaértek a faluhoz, úgy tett, mintha tovább akarna menni. Jézus néha úgy tesz, mintha. De nem azért, hogy becsapjon bennünket. Ez a szeretetnek egy abszolút megnyilatkozása. Azért, hogy marasztalják. *Maradj velünk, Urunk, mert már esteledik, és a nap már lemenőben van. Betért tehát, és velük maradt.* Itt a háborgó tengeren viszont, amikor el akarta kerülni őket, meglátva, hogy a vízen jár valaki, azt hitték,

kísértet, démon vagy ők képzelegnek, és elkezdtek ordítani a félelemtől. Látták Őt és megrémültek. De ez kapcsolat velem! Ha a kísértet továbbmenne, az tényleg fantom lenne. Nagyon sok olyan fantom-isten van, aki továbbmegy, aztán a haldoklásodban nem lehet ott. Nem vezet át az örök életbe. Ezek a fantomok továbbmennek. Ő pedig azért jött, hogy szóljanak, kiáltsanak utána. A prédikáció után, ha lángolt a szíved, így kell szólnod Jézushoz: *Uram, maradj velem, mert már esteledik.* Ha lelkileg szinte már kiabálnod kellene, mert olyan terheket hordasz, olyan bűnöket, ne keseredj el! Kiálts Hozzá! Nem akar elkerülni! *Uram, könyörülj rajtam!* Akkor odafordul hozzád: *bátorság, én vagyok, ne féljete!*

Beszállt a bárkába. Aki szeret engem, aki hív engem, azt Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni. Benne. János evangéliumában a túlsó parton erről van szó (vö. Jn 6,25–65).

IFJÚSÁGI PROGRAMOK – FERENCES SZERVEZÉSBN

Szeretettel hívjuk a 16–35 év közötti fiatalokat a Ferences Ifjúsági Találkozóra, amelyet 2026. július 16–19. között Szegeden rendezünk meg a ferences jubileumok alkalmából. A résztvevőket közös imádság, szentmisék, tanúságtételek, beszélgetések és változatos közösségi programok várják.

A részvételi díj május 31-ig kedvezményesen 30 000 Ft.

Jelentkezni lehet továbbá a Ferences Ifjúsági Gyalogos Zarándoklatra is, amelyet 2026. augusztus 14–20. között rendezünk meg Esztergom és Mátraverebély-Szentkút között. Az elmélyülést, közösséget és vidám együttlétet kínáló zarándoklatra szeretettel hívjuk a 16–35 év közötti fiatalokat, valamint a családokat is. Mindkét eseményről tájékozódhat a www.ferencesek.hu oldalon.

BÉRMÁLÓ ÉS BÉRMÁLKÓZÓ INTERJÚ MOHOS GÁBOR PÜSPÖKKEL

Katona Illés bérmálkozó a szentség kiszolgáltatása előtti időszakban beszélgetett életútjáról, a bérmálás szentségéről és a kereszténység aktuális kérdéseiről a Szent István Bazilika plébánosával, a június 14-én templomunkban bérmáló püspökkel.

Püspök úr a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban érettségizett. Amikor középiskolai jelentkezésre került a sor, magam is sokat gondolkodtam Pannonhalmán, de végül a városi nyüzsgés miatt Budapesten maradtam. Hogyan emlékszik vissza a gimnáziumi éveire? Mit adott Önnek az egyházi iskola hitéleti szempontból?

KATONA ILLÉS

Amikor Pannonhalmára jelentkeztem, budapesti fiatalembert én is e kettő közül választottam. Habár a piaristákhoz is felvettek, volt bennem egy kalandvágy, hogy a város helyett kollégiumban szeretnék lenni. A motivációk között komoly szerepet játszott, hogy akkoriban nem nagyon léteztek egyházi iskolák, összesen nyolc katolikus gimnázium működött Magyarországon, és egyházi körökön kívül kevesen is tudtak a létezésükről. Én katolikus családban nőttem fel, ezért is vágytam rá, hogy egyházi iskolába járhassak, ahol nincsen szakadék: a környezet hite, értékrendje megegyezik a családéval. Pannonhalmán nagyon komoly lelki életi lehetőség volt, habár – a miséktől és a csendes óráktól eltekintve – sohasem volt kötelezővé téve, pl. részt vehettünk az esti vesperáson vagy épp' a reggeli miséken ministrálhattunk még ébresztő előtt. Itt vehettem részt az első lelkigyakorlaton ifjúsági lelkipászorokkal, ami sokat segített a hivatásom tisztázásában.

Mennyire volt elkötelezett a kortárs közeg az Egyház, a vallás iránt?

Is-is. Ma már nehéz elképzelni, de akkoriban szinte az összes tanárunk bencés szerzetes volt, akik tanítás mellett ugyanúgy miséztek és gyóntattak – hiszen az állam abban

az időben csak így engedte meg a működésüket. Köztünk voltak olyanok, akik az ottléte mélyebb elköteleződéssel éltek meg, másokat a szülők nevelési céllal küldtek oda tanulni, de nem volt erős egyházi kötődésük. A mi osztályunkban volt egy jó értelemben vett őszinteség ezzel kapcsolatban, akiknek kevésbé volt fontos a vallás, nem játszották meg magukat.

Az egyházi oktatási légkör milyen szerepet játszott a hit megtartásában, megerősítésében akár az Ön, akár mások esetében?

34 év távlatából visszatekintve úgy látom, az elkötelezetten vallásosak többé-kevésbé ugyanúgy maradtak, hasonlóan a kevésbé elkötelezett diákokhoz. Természetesen volt néha lázadás a nevelési módszerekkel szemben, de évtizedes távlatban ezek a folyamatok általában letisztulnak. Az, hogy ki hogyan viszonyul a hithez, rendkívül személyes dolog. Az osztályunkban ugyanakkor máig is megmaradt egy közösség és együttműködés, ami érték.

Rómában háromszor is megfordult: előbb tanulmányi céllal, majd a Pápai Magyar Intézet rektoraként. Visszavagyik Rómába?

Én Budapesten születtem és nőttem fel, ezért ebben a városban érzem magam otthon, de azt is mondhatom, hogy Róma a második otthonom. Nemcsak az emlékek miatt szeretem ezt a közeget, hanem azért is, mert Róma a Világegyház központja. Az ott élő egyháznak, a papoknak és a híveknek van egy sajátos jellege, amit talán az egyetemességre való nyitottságban lehet megragadni. Péter és Pál apostol, az Egyház két oszlopa itt szenvedett vértanúságot, és lelki örökségüket sok-sok szent erősíti az évezredekéből, ami lelki értelemben máig is jelen van.

2018-ban nevezte ki Ferenc pápa segédpüspökké. Az ő megítélése még a katolikus hívek körében is nagyon különböző volt. Mik lehettek ennek az okai és Ön hogyan látta Ferenc pápa működését?

Ferenc pápa mindenképpen egy kicsit eltérő stílus képviselője. Alternatív utakat keresett a kommunikációjában, kevésbé használt évszázados teológiai fogalmakat, és komoly szerepet játszottak nála a gesztusok, például az első köszönése, az öltözéke vagy a pápai lakosztály esetében. Ez megosztóan hatott, valakikben szimpátiát, míg másokban távolságtartást keltett. Ugyanakkor időben közel vagyunk még ahhoz, hogy történelmi távlatban megítéljük Ferenc pápa jelentőségét. Például XXIII. János pápa, aki a II. Vatikáni Zsinatot is összehívta, szintén sok újszerű gesztust tett elődjéhez, XII. Piusz pápához képest. A nagyobb váltások ilyen szempontból nem példa nélküliek az Egyház történetében. Ferenc pápáról halálának egyéves évfordulóján azt fogalmazta meg Leó pápa, hogy elődje az örök evangéliumot hirdette új kifejezésekkel. Ez azonban nem állt ellentétben az elődei tanításával. Ferenc pápa például sokat hangsúlyozta Isten irgalmas szeretetét, amire ugyanakkor már II. János Pál pápa is sok figyelmet fordított, sőt, külön ünnepet és enciklikát is szentelt neki. A szegények felé való nyitottság szintén nem újdonság az evangéliumban, a nyomorban élő latin-amerikai híveket érintő tapasztalatok pedig meghatározóak voltak Ferenc pápa esetében.

Jelenleg több társammal közösen bérmálásra készülünk, amit Püspök úr fog kiszolgáltatni nekünk a pesti ferenceseknél. Mit tartana fontosnak elmondani nekünk erről a szentségről?

A bérmálás szentségének kiszolgáltatásakor azt fogalmazzuk meg, hogy a bérmálkozók a Szentlélek ajándékaiban részesülnek, hasonlóan, mint az első pünkösdkor az apostolok. A Szentlélekkel való kapcsolat nem a bérmálással kezdődik, a keresztségben ugyanis a Szentlélek templomai lettünk, viszont bérmáláskor kapunk egy megújító, étellel teli kegyelmet, ami felszínre hoz-

hat bennünk Istentől kapott karizmákat – természetes és természetfeletti képességeket, amivel a hívő közösség javára lehetünk. Nem önmagunkért vagy az életszentségünkért kapjuk, hanem hogy a közösséget szolgáljuk vele. Jézus amikor megalapítja az Egyházat, közösséget alapít, a tizenkét apostoltól kezdve az asszonyokon át a hetvenkét tanítványig. A közösségben nem egy személy birtokol minden képességet, hanem azokat úgy osztja el bölcsen a Szentlélek köztünk, hogy egymásra legyünk

utalva. Ferenc pápa szavaival élve a Szentlélek harmóniát hoz közénk. Mint a zenében, mindenki a saját hangján szólal meg, a harmónia viszont nem az emberi törekvés gyümölcse, hanem egyenként a Szentlélekre figyelés eredménye, mivel Istennek van elképzelése az életünkre nézve. Egy olasz pap könyvében olvastam azt a gondolatot, hogy az életünknek nem mi vagyunk a szerzői, az életünk partitúrája megvan, csak fel kell ismernünk és eljátszanunk azt, ami Isten csodálatos tervéből belénk van kódolva fogantatásunk óta. Nyilvánvalóan ez nem azt jelenti, hogy meg van kötve a kezünk, hiszen ugyanazt a darabot ki-ki a saját módján adja elő. Valójában Isten a végletekig tiszteletben tartja a szabad akarataikat, még sokkal jobban, mint mi egymásét. Mi nagyon könnyen meg tudjuk mondani egymásnak, hogy mit csináljon másképp – Isten ennél sokkal tapintatosabb, megpróbál rávezetni a helyes megoldásra, türelmes velünk, és szurkol nekünk, hogy rátaláljunk.

Hogyan lehet jól kapcsolódni és együttműködni a Szentlélekkel? Elkerülhetjük azt, hogy akár passzívak legyünk, akár a saját szándékunk felé törekedjünk Isten akarata helyett?

Ez mindenkinél személyes. XVI. Benedek pápától kérdezték meg egyszer, hogy hány útja van Istennek, és ő kis gondolkodás után azt válaszolta: annyi, ahány ember. Mindenkinek egyéni útja van. Hasonlóan nincs két ugyanolyan emberi kapcsolat sem, mivel más egyéniségek vagyunk. Isten mindannyiunkkal egyéni módon tud kommunikálni: ha például valaki fogékony a dátumok egybeesésére, ezen keresztül meg tud vele értetni dolgokat, de mindenki a saját adottságai révén ismerheti fel ezeket. Isten rengeteg jelet ad, de ezeknek csak egy részét ismerjük fel vagy vesszük komolyan.

Hogyan válhatunk fogékonyabbá a jelekre?

Fontos, hogy meg tudjunk állni. Felgyorsult ritmusban élünk, rengeteg információ ér minket, kevés időnk marad lelassulni és megérkezni a saját lelkünkhöz. A nagy rohanásban gyakran saját lelkünket hagyjuk el, ami nagy ürességhez vezet. Mit ér elérni bármit is, ha magammal

nem tudok összhangban lenni? Szent Ágoston szerint nem kívül kell keresni az Istent, hanem önmagunkban, ehhez pedig időre van szükség, és félre kell tennünk a zavaró tényezőket. Ezen felül egész életünket szemlélhetjük úgy, hogy Isten gondoskodik rólam. Például Terence Hill Bud Spencer temetésén beszélt arról, hogy az ő életük látszólag teljesen véletlenül találkozott össze, amikor egy lesérült színészt kellett helyettesítenie. Utólag összeállt bennük, hogy ebből semmi sem volt véletlen. Egy nagyon jól megírt forgatókönyv volt, amit csak utólag értettek meg. Végül elengedhetetlen az imádság. A megállás

nem csak önmagunkba tekintés, hanem kapcsolatkeresés Istennel. Az ima különböző iskolái mind tudnak segíteni aszerint, hogy ki milyen lelki alkatú, melyiket érzi közel magához.

A bérmálás után az Egyház közösségével teljes szentségi egységben lépünk ki a világba. Sokak szerint ma egyfajta válságát éljük a hitnek Európában, amire gyakran szélsőséges válaszok születnek, a behódolástól az elzárkózásig. Hogyan lehet hiteles keresztényként, katolikusként élni manapság?

Nem pusztán az Istenhez való viszonyulás van válságban, hanem az egész nyugati kultúra. Látványos a széles társadalmi rétegek eltávolodása a hittől, ami a felnőttek életének még természetes része volt. Ezek történelmi léptékű folyamatok, amelyeket nem lehet egyik pillanatról a másikra megfordítani. Arnold J. Toynbee angol történészről megoszlanak a vélemények, de az ő álláspontja szerint rendkívüli jelenség, hogy a keresztények sok mindent átmentettek a Római Birodalom leszálló ágából a közösségek, például a kolostorok révén. XVI. Benedek pápa szerint ma is olyan közösségeket kell létrehozunk, amelyek az általunk fontosnak tartott, hiteles evangéliumi értékeket megőrzik és továbbadják a következő generációknak. Az evangélium az élet forrása. Nekünk, katolikusoknak tudnunk kell, hogy milyen kincset birtoklunk. Az első keresztények nagyon is megélték ezt a felszabadító kegyelmi erőt, ami szabadságot ad és a helyes utat mutatja nekünk. Ez az út lemondást is kíván olyan dolgokról, amiket a világ kínál, de nem építik az embert, hanem rombolják. Ugyanakkor a világ legcsodásabb ajándéka, hogy Krisztushoz tartozunk és a Szentlélek tölt be minket. Nekünk mint Egyháznak természetfeletti erőforrásunk, hogy a szentségekhez járulunk, a bűneinket letehetjük és az élő Jézus szent testét vehetjük magunkhoz. A társadalommal nem ellentétben, hanem párbeszédben kell lennünk, ami viszont azt jelenti, hogy az értékeinkkel tisztában vagyunk és ragaszkodunk is hozzájuk. Párbeszéd az, amikor két – akár eltérő véleményű – ember le tud ülni beszélgetni és tud közelebb kerülni egymáshoz anélkül, hogy feladná az identitását.

A nagy tendenciák azt mutatják, hogy idővel szükségszerűen elveszítjük a biztonságot, amiről azt gondoltuk, hogy abba kapaszkodhatunk. Ami viszont mindig megmarad, az Isten szeretete és gondoskodása. Ő a világmindenség Ura, ha benne bízom, akkor megtapasztalhatom, hogy mindig jön valamilyen segítség. Én hiszem azt, hogy eljön az idő, amikor nem marad más kapaszkodó, mint az Egyház, addig viszont át kell menteni az értékeinket, amiért pedig lehet, hogy idővel komoly áldozatot is kell majd vállalnunk.

HITÜNK SZENT TITKA

KERESZTÚT A KATEKUMENEKEL

Közel 40 fő készült az iskolaév során a beavató szentségek – keresztség, bérmálás, Eucharisztia – felvételére, közülük 8 főt kereszteltünk meg húsvétkor, társaik pedig június 14-én lesznek bérmálkozók. Nagyböjt 5. hetében ők vezették a keresztúti áhítatot és ők írták annak elmékedéseit. Templomi közösségünknek ezen elmékedések közlésével szeretnénk bemutatni lelkiségüket, lelkületüket. Így a keresztutat év közben is végezhetjük az ő imádságuk szavaival.

A KERESZTÚT VÉGZÉSE

1. Bevezető ima saját szavainkkal, amelyben kifejezzük Krisztus iránti szeretetünket, odakapcsoljuk azt, akiért az imádságot felajánljuk.
2. Felolvassuk az egyes állomások nevét, majd térdet hajtva mondjuk:
Imádunk téged, Krisztus és áldunk téged, mert Szent Kereszted által megváltottad a világot!
3. Az elmékedés olvasása.
4. Az elmékedés után rövid csendet tartunk, amely során az elhangzottakat magunkra alkalmazzuk elmékedünk, imádkozunk. Ezt a következő fohással zárjuk:
Könyörülj rajtunk, Urunk – Könyörülj rajtunk és a tisztítótűzben szenvedő lelkeken.
5. A 14. állomás után zárókönyörgés, majd keresztvetés.

ELSŐ ÁLLOMÁS

Jézust halálra ítélik. Életünk fő kérdése, hogy kinek vagyunk engedelmesek: kire hallgatunk, kinek engedünk. Amikor Jézust halálra ítélik, nemcsak Ő kerül nyomás alá, hanem az ítélőbíró, Pilátus is. Jézust a zsidók és a rómaiak is szóra akarják bírni, hogy védekezzen, és szavában fogást találjanak rajta. Ő azonban hallgat, nem ellenkezik, mivel tudja, hogy az Atyának tartozik engedelmisséggel. Pilátus is érzi, látja, hogy Jézus ártatlan. Őt azonban a nép haragja, a birodalomtól való félelme és személyes ambíciói szorongatják. Pilátus enged ezeknek az erőknek, ezért rossz döntést és igazságtalan ítéletet hoz. Jézus azonban hű marad és helyes döntésével megváltást szerez az emberiségnek. Kérjük a szenvedő Jézust, hogy igaz döntéseinkkel és ítéleteinkkel hozzá csatlakozhassunk a keresztúton! Kérjük, ne engedje a világ erőit, hogy nyomásukkal és rossz tanácsaikkal letérítsenek minket az isteni engedelmisség útjáról.

MÁSODIK ÁLLOMÁS

HARMADIK ÁLLOMÁS

NEGYEDIK ÁLLOMÁS

Jézus találkozik Szent Anyjával. Mária meglátja Jézust. Felismeri egyetlen Fiát a kereszt alatt. Látja, hogy Tanító, Mindenható Fia a testi szenvedés és az emberek gyűlöletének áldozata lett. Találkozik a tekintetük. Minden fájdalom és szeretet benne van ebben az egy pillanatban. Nincsenek szavak, csak csendes megértés, alázat és szeretet a szenvedésben. Mária tehetetlen, de nem fordul el. Tudja, hogy ami történik, az az Úr akarata, és jelenlétével osztozik Fia szenvedésében. Ő is szenved Jézusért, ahogyan Jézus szenved minden ember megváltásáért. Jézus az áldozatával átadja Máriát minden ember édesanyjául. Példát ad nekünk arra, hogyan maradjunk meg szeretetben és alázatban, még akkor is, amikor nem tudunk segíteni.

ÖTÖDIK ÁLLOMÁS

Jézusnak Cirenei Simon segít a kereszthordozásban. Az Úr Jézus emberi mivoltában megtapasztalta minden gyengeségünket és fájdalmunkat, mégis arra hív meg minket, hogy vegyük fel a saját keresztünket és kövessük Őt. Azonban sokan félünk ezt megtenni, mert sejtjük: nagy nehézségekkel fog járni, amelyeket a

magunk erejéből nem biztos, hogy le tudunk majd küzdeni. Azonban Jézus Krisztus ígéretet tett arra: velünk lesz az úton mindaddig, amíg a szívünk Őt keresi. Ahogyan Cirenei Simon Jézus mellett, úgy az Úr is ott van velünk azokban a pillanatokban, amikor keresztünk súlya alatt összeesnénk. Minden alkalommal kinyújtja felénk a kezét, és csak rajtunk áll, megragadjuk-e azt, mint Péter, amikor süllyedni kezdett a víz alá.

HATODIK ÁLLOMÁS

Jézus arcát Veronika letörli kendőjével. Követé pedig őt nagy népsereg sok asszonnal (Lk 23,27). A csöcselék dühével bátran dacolva lép Veronika édes Mestere elé, hogy enyhítse gyötrelmeit. Ezt kívánja tőlem is az igaz szeretet. Nem akarok törődni mások hitetlenségével, gúnyolódásával, még fenyegetésével sem: én hű maradok Jézusomhoz és az Ő szent jegyeséhez, az Egyházhoz (Sík Sándor). Drága Jézusom, adj új, hússzívet a régi, kőből való helyett, hogy amint Veronika, én is meg tudjalak szólni, mintsem hogy bűneimmel még jobban megsebeznelek. Bár tudva tudom, mi a helyes, melyik az az út, amelyen járnom kell, mégis vona-

kodom rálépni. Miért olyan nehéz, hogy naponként mind kisebb legyen én és engedjem Krisztust növekedni bensőmben? Hogy döntéseim alapja ne a saját egóm, hanem a Tőled kapott tanítás legyen? Kérlek, drága Jézusom, formáld az én szívemet is akképp, hogy tetteim által Veronika kendőjéhez hasonlóan arcom hordozója lehessen.

HETEDIK ÁLLOMÁS

Jézus másodszor esik el a kereszt súlya alatt. Másodszor elesni. A szenvedések közül, amelyeket a megtestesült Üdvözítő vállalt, ez az egyik, ami különösen is közel állhat hozzánk, emberekhez. Először elesni és gyengének bizonyulni, majd kegyelmedből újra felállni még reménytelen tudatának alázatában maradni hűségnek Hozzád, kegyelmedből... Újra felemelkedni a földről... Urunk, Te annak idején azt mondtad Nikodemusnak: *amint Mózes felemelte a kígyót a pusztában, úgy fogják fölemelni az Emberfiát is, hogy aki hisz benne,*

az el ne vesszen, hanem örökké éljen (Jn 3,14–15). Kérünk, add, hogy a Golgotán álló szeretett tanítvánnyal együtt mi is minden szenvedésünkben és gyengeségünkben mindig újra fölemelhessük tekintetünket *arra, akit keresztülszúrtak* (Jn 19,37).

NYOLCADIK ÁLLOMÁS

Jézus Jeruzsálem asszonyaival találkozik. Nagy tömeg követte, asszonyok is, akik jajgattak és sírtak miatta. Jézus hozzájuk fordult: *„Jeruzsálem leányai – mondta nekik –, ne engem sirassatok. Inkább magatokat és gyermekeiteket sirassátok, mert jönnek majd napok, amikor azt fogják mondani: Boldogok a meddők, akik nem szültek, nem szoptattak”* (Lk 23,27–29). A keresztút ezen állomása is kettősséget hordoz. Hiszen az, ahogyan Jézus az Óerte síró asszonyok felé fordul, egyértelművé teszi, hogy igazából azok a síró asszonyok szorulnak vigasztalásra, akik pedig azért vannak ott, hogy ők osztozzanak Jézus fájdalmában és megaláztatásában. A sírással a részvét, az együttérzés, a lelki kapcsolódás mé-

lyebb átélése valósul meg – és ebben a lelkileg nagyon megrendült állapotban még egy prófétai figyelmeztetést is kapnak ezek az asszonyok. Kérünk, Urunk, add vigasztaló szeretetedet mindannyiunk számára, akik egy szeretett személy elvesztése vagy bármilyen súlyos veszteség miatt sírunk és szenvedünk. Add, hogy a könnyeink által tisztuljon a szívünk és elménk is: meglássuk azt, hogy még a legmélyebb fájdalomban is mindig ott van velünk Isten és az Ő irgalmasága, szeretete és kegyelme.

KILENCEDIK ÁLLOMÁS

Jézus harmadszor esik el a kereszt súlya alatt. Add, Uram, hogy amikor bűneink súlya elviselhetetlennek tűnik és megrogynánk alatta, amikor gyöngének érezzük magunkat és fogyni a kísértésekkel szembeni erőnket, éppen úgy legyen kitarásunk bízni és tovább haladni a megkezdett úton, ahogy Te is minden erődöt összeszedve felálltál és haladtál tovább. Kérünk, hogy gondjaink akkor is váljanak javunkra, ha mi magunk nem látjuk a céljukat, de tudjuk, hogy Te sohasem akarsz nekünk rosszat.

TIZEDIK ÁLLOMÁS

Jézust megfosztják ruháitól. Urunk, Jézus, az emberiséget szolgáló egész életedben mezítelenebb voltál, mint amikor elvették ruháidat. Lelked fénye beragyogta a környezetben élők sokaságát, szíved szeretete a szolgálatban szeretetre ébresztette követőidet, de a sötétség ezt nem fogadta be. Voltak, akik akkor még nem tudták és voltak, akik tudatosan nem akarták befogadni világosságodat. Minden jóért az emberiség kollektíven megalázással, megszegyenítéssel, megcsúfolással, az elviselhetetlenségig könyörtelen, vég nélküli lelki-szellemi kínzással és a vak gyűlölet fékevesztett, mindent elpusztítani akaró, a pokol mélységéig taszító végleges elutasítással fizetett meg. Sokak engedtek a kísértésnek, hogy egy emberen bosszuljanak meg minden fájdalmat, amivel az ember által megfoghatatlan igazi bűnös, a Sátán elérte célját és ördögi körbe zárta emberek rengetegét. Urunk, Jézus, add meg nekünk, hogy szenvedésed árán tanulhassunk elődeink elkövetett hibáiból és másként cselekedhessünk az Atya kegyelméből. Kérünk, add meg nekünk, hogy amikor embertársunk

vagy önmagunk előtt feltáratik a lélek fénye és árnyéka, amikor láthatóvá válnak a szív sebei, ezt be és el tudjuk fogadni. Töltsön el minket a Szentlélek érzékenysége és az Atya szeretete, hogy méltóvá válhassunk erre a látásra és a Te testvéri odaadással képesek és hajlandóak legyünk segíteni egymást, tanulni egymástól. Mi mindenkor mezítelenek vagyunk az Atya előtt, kérünk, emlékeztess minket erre a mindennapokban is, legyen ez számunkra segítség, hogy bátran és szeretettel feltárjuk önmagunkat, akár egy baráti beszélgetésben, akár a szentgyónásban. Egykor valóban ruha nélkül állunk majd az Atya színe előtt, mezítelen lélekkel, és el kell számolnunk az életünkkel. Kérünk Téged, légy mindig velünk és tarts meg minket a jó úton, hogy méltók lehessünk mindenkor az új ruhára: az örök életre. Adj nekünk a tökéletességre törekvésben állhatatos szívet és lelket, amely, ahogy a magnólia széttáruló szirmai törekednek az ég felé a napfényt átölelni, úgy törekszik az Atya megismerésére, hogy az öröklétben, akaratát felismerve szolgálhassa Őt.

TIZENEGYEDIK ÁLLOMÁS

Jézust keresztre feszítik. Ez az a pont, ahol Jézus teljesen kiszolgáltatja magát az emberi gonoszságnak és gyarlóságnak és olyan mélységekig ereszkedik le értünk, bűnösökért, ami az emberi értelem számára felfoghatatlan. Borzalmas belegondolni, hogy mi magunk is számtalanszor részt vállalunk Jézus keresztre szegezésében mindennapi bűneink és gondatlanságaink által. Csodálatra méltó Krisztus áldozata, mert minden gonoszságunk ellenére annyira szeret minket, hogy nap mint nap megbocsát és új esélyt ad, ha őszintén hozzá fordulunk. Az Ő szeretete és áldozata örök az emberiség számára, és mi, keresztények azt az ajándékot kaptuk, hogy olyan Istent tisztelhetünk, aki még a keresztre feszítést és a legnagyobb kínokat is vállalta azért, hogy megmentsen minket. *Nézd a kereszten függő Krisztust, és megérted, mennyire szeretett – buzdít Avilai Szent Teréz.*

TIZENKETTEDIK ÁLLOMÁS

Jézus meghal a kereszten. *Íme, az Isten Báránya, íme, aki elveszi a világ bűneit.* Urunk, kereszted oltarán önma-

gadatok adtad bűneink bocsánatára. Mi adtunk halálra, akiket megmenteni jöttél. Nem a szögek, hanem az irántunk érzett végtelen szereteted tartott a kereszten. Haláltusádban mégis Isten irgalmát árasztottad a világra, amikor értünk kérélted az Atyát: *bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.* Az Atya iránti mindhalálig tartó engedelmisségedben az Ádám által elvetett életet haláloddal szerezted vissza, tested és véred áldozatával megnyitva Isten országának kapuit azok előtt, akik szeretetedet kereszted súlyával hálálták meg. Dicsőség neked, Urunk, Jézus Krisztus. A mi engedetlenségünk miatt Te valóságos emberségedben, a kálvária szenvedésén keresztül kiengesztelted önmagaddal a világot, amikor engedelmesen isteni életedet adtad megváltásunkra. Add, kérünk, hogy méltók legyünk arra az ajándékra, amelyet életed, halálod és feltámadásod árán nyertél el nekünk. Emlékezzél meg rólunk, amikor eljössz a Te országodba!

TIZENHARMADIK ÁLLOMÁS

Jézust leveszik a keresztről és Szent Anyja ölébe helyezik. Urunk, irgalmazz nekünk, bűnösöknek,

aki a keresztfán értünk meghaltál. Élettelen testedet immáron Édesanyád ölébe helyezték, ott nyugszol békében. Mária szíve fájdalmával siratja Szent Fiát, s e két Szentséges Szív összefonódik e gyászban. Halálodban is örök forrásunk Te vagy, drága Tested és Véred életet fakaszt. Örök nyugalommal és békességgel áldasz meg minket.

TIZENNEGYEDIK ÁLLOMÁS

Jézust sírba helyezik. Még csak péntek este. Jézus már meghalt, de még nem támadt fel, teste a barlang csendjében fekszik. Most látszólag nem történik semmi, most nyugalom van. Urunk, segíts a határhelyzeteket békességgel viselni! Amikor valami már lezárult, de az új még nem kezdődött el. Soha nem feledni, hogy Te kézből tartod a dolgokat akkor is, ha látszólag minden elveszett. Hiszen Te már most látod a feltámadást.

Kóta Quirin – egykori ministránsunk és kollégiumunk korábbi diákja –, valamint Skublics Ambrus testvér örökfogadalommal kötelezi el magát a ferences közösségben a pasaréti templomban a szeptember 5-én, szombaton 11.00-kor kezdődő szentmise keretében. Imádságunk kísérje őket Krisztus Urunk szorosabb követésében!

ZÁRÓKÖNYÖRGÉS

Tekints le, kérünk, Urunk, családdra, amelyért a mi Urunk, Jézus nem tétovázott magát a bűnösök kezére adni és a kereszttel gyötrelmeit elvállalni! Kérve kérünk, Urunk, Jézus Krisztus, legyen erőnk keserves kínszenvedésed; az védjen, őrizzen és oltalmazzon meg minket. Szent sebeid legyenek az étel és ital, amely táplál és gyönyörködtet. Hulló szent véred legyen minden vétkünk tisztogatója és elégtétele. Halálod legyen örök dicsőségünk.

Ámen.

Udvardy György érsek és a katekumenek kereszttüti imádsága Boldog Bódi Mária Magdolna ereklyéjének elhelyezésekor

SZENT FERENC BOLDOG HALÁLA

Kardos Csongor testvér, a ferences jubileumi év magyarországi programjának szervezője Esztergomba, a magyarországi ferences család központi ünnepségére invitál bennünket, hogy a halál titka, Szent Ferenc példájára kilépés helyett bennünk is átmenetellé formálódjon.

Idén ünnepeljük Assisi Szent Ferenc halálának 800. évfordulóját. Ferences szóhasználatban *tranzitusnak*, átmenetelnek hívjuk ezt az eseményt, amely arra utal, hogy Ferenc egészen kiengesztelődött a halállal. Nővérnek nevezte, aki ott áll az üdvösség kapujánál, hogy Isten házába vezessen. Ferenc ezzel részese lesz Krisztus húsvéti átvonulásának, aki visszatér az Atyához. Hálaadássá, az élet Istent dicsérrő visszaadásává változtatta a meghalást. Húsvéti halál ez, amely azonban nemcsak erről a megbékéléstről szól, hanem jelen van benne a minden ember által ismert félelem, szorongás is.

Ahogy Cesare Vaiani olasz ferences testvér írja: *Ferenc halála bizonyára különleges halál, de nem „hősi” halál: Ferenc láthatóan úgy hal meg, mint minden ember, megtapasztalva a sötétséget, amely ezt a lépést kíséri, de keresztény emberként akkor és mindörökre a hit és a remény élteti. Húsvéti halál, ahogyan húsvéti volt egész élettapasztalata is, tehát az élet megtalálása érdekében vállalt életodaadás, annak az édessé váló keserűnek a tapasztalata jellemezte, amely a keresztény hit középpontjában áll. A dicséret mint hálaadás és utolsó éltető leheténeek visz-*

P. KARDOS CSONGOR OFM

szadaása egyszerre elvesztése annak, amit visszaad, de egyben a szabadság legvégső, mindent ingyenes felajánlással átformáló cselekedete, amely másképpen erőszakos elkobzás lenne. Annak a pontos felismerése, hogy a legértékesebb javunkat veszik el tőlünk, ajándékozássá alakul át: ez a húsvéti feltámadás.

Ebben az évben, a jubileumi évek csúcspontjaként szeretnénk elmélyülni Szent Ferenc ezen tapasztalatában: megérteni, hogyan tudjuk életünket önátadásá formálni, halálával visszaadni most még talán csak apró darabokban, de egykor majd egy végső, teljes gesztussal az Atya kezébe.

Az elmúlt évek ünnepei, a ferences regula jóváhagyásának, a grecciói karácsony ünneplésének, a stigmatizáció, a *Naphimnusz* születésének évfordulói mindmind ehhez a húsvéti eseményhez vittek közelebb bennünket. Most Szent Ferencel együtt megállunk saját halálunk misztériuma előtt a hitben, és tanuljuk tőle, „hogyan kell meghalni”. Tanuljuk tőle a reményt, a feltámadásba vetett hitet, a Krisztushoz kapcsolódást és a bizalmat abban, hogy Isten nem hagy el bennünket az emberi élet végső határhelyzetében sem.

Számos módon készülünk Assisi Szent Ferenc halálának 800. évfordulójára, ami így egyszerre ünnep és a hit elmélyítésének lehetősége is. Nemcsak ezt a konkrét eseményt szeretnénk feleleveníteni, hanem megmutatni Szent Ferenc alakjának és a hozzá kapcsolódó lelkiségnek számos vonását, rendkívüli gazdagságát is. A jubileum kiemelt eseménye lesz 2026. október 3-án, szombaton az esztergomi Bazilikában a tranzitus közös ünneplése, amelyre nem csak a ferenc-

ces család tagjait, hanem minden hívőt, az egész magyar egyházat szeretettel hívjuk.

Az ezt megelőző napokban pedig az érdeklődőket előadásokkal, koncertekkel, kiállításokkal, könyvbemutatóval várjuk, amelyek igyekeznek felvillantani mindazt a sokrétű kulturális és lelkiségi örökséget, amely a ferencességhez kapcsolódik vagy abból nőtt ki.

2026. OKTÓBER 3. SZOMBAT

NAGYBOLDOGASSZONY- ÉS SZENT ADALBERT-FŐSZÉKESEGYHÁZ, ESZTERGOM

15:30 NAPKÖZI IMAÓRA – 16:00 ÜNNEPI SZENTMISE ÉS TRANZITUS

TERVEZETT ÜNNEPI ESEMÉNYEK

• PAX ET BONUM - A MAGYARORSZÁGI FERENCESEK ZENÉJE A 17-18. SZÁZADBAN

A Savaria Barokk Zenekar koncertje

• ASSISI SZENT FERENC HALÁLA - A Szó szimfóniája előadássorozat alkalma

• AZ ASSISI SZENT FERENC RŐL SZÓLÓ ANIMÁCIÓS KISFILM BEMUTATÓJA

• A FIORETTI ÜNNEPI KIADÁSÁNAK KÖNYVBEMUTATÓJA

• RÁNKI FÜLÖP ZONGORAKONCERTJE - Liszt Ferenc Szent Ferenchez kapcsolódó műveiből

• KIÁLLÍTÁS A FERENCES TESTVÉREK TERMÉSZETFOTÓIBÓL

• MOLNÁR C. PÁL FESTŐMŰVÉSZ SZENT FERENC-ÁBRÁZOLÁSAIT

BEMUTATÓ KIÁLLÍTÁS - Ráth Galéria

• A VILÁGI FERENCES DANTE ALIGHIERI POKOL CÍMŰ MŰVÉBŐL KÉSZÜLT ELŐADÓEST

REMÉLJÜK, HOGY MINDEZEK VALAMENNYIÜNK LELKI ÉS HITBÉLI GAZDAGODÁSÁT SZOLGÁLJÁK MAJD.

ÖTVENEDIK

Hogyan közvetítik számunkra a pünkösdi liturgikus és népénekei a Lélek kiadásának titkát? Milyen szentírási és teológiai gyökérből, milyen szempontok alapján alakultak ki ezek? Ebbe ad betekintést rendtársunk, Szoliva Gábor OFM írása.

P. SZOLIVA GÁBOR OFM

A Jézus feltámadása utáni heteket megjelölték a vele való különleges találkozások. A tanítványok emlékeztetőbe mélyen bevéődött és így az evangéliumokban is áthagyományozódott, ahogy a Feltámadott kétszer is megjelent nekik a bezárt emeleti teremben (Jn 20,19–29) vagy amint Mária Magdolnával találkozott a sírkertben (Jn 20,11–18) vagy ahogy az emmausi tanítványok mellé szegődött (Lk 24,13–35). Felkelt a sírból, feltámadt és

látni engedte magát. Együtt evett szeretett halászaival a Tibériás-tó mellett, kenyeret és halat adott nekik (Jn 21,1–14). Ahogy azonban korábban megígérte, e fényes hetek véget értek a feltámadás utáni negyvenedik napon, mennybemenetekor: felment az Ő Atyjához és a mi Atyánkhoz, az Ő Istenéhez és a mi Istenünkhöz (vö. Jn 20,17). Az elválás különös módon nem volt veszteség – megdicsőítette mennybemenetelével testi mivoltát, magát az emberi természetet, és beteljesítette ígéretét a Szentlélek elküldéséről: *Jobb nektek, ha elmegyek, mert ha nem megyek el, akkor nem jön el hozzátok a Vigasztaló. Ha azonban elmegyek, akkor elküldöm* (Jn 16,7–8). Az ötvenedik nap a Lélek eljövételének, jelenlétének megújító tapasztalata, betöltekezés.

A pászka utáni ötvenedik nap emlékeztetőt már az ószövetségi kultuszban is megtaláljuk: a *Sávuot* részint aratási ünnep („a zsengek napja”), amelyre ötven napon át készülnek, másrészt hagyományosan a Tóra és a Tízparancsolat átadásának napja is. Az előképnek tekinthető ünnepet számunkra Krisztus új törvényadása teljesíti be, nevezetesen az utolsó vacsorán a tanítványoknak meghagyott új parancs: *Új parancsot adok nektek: Szeressétek egymást! Amint én szeretlek benneteket, úgy szeressétek ti is egymást* (Jn 13,34). A szeretet e krisztusi módon újraértelmezett parancsában foglalattik össze és tel-

jesedik be igazán a törvény és a próféták tanítása (vö. Mt 7,12; 22,34–40), ugyanakkor ehhez kell leginkább az isteni közreműködés, a Szentlélek befogadása és bennünk lakása. A pünkösddel születik meg bennünk a krisztusi szeretet: Isten az Ő Lelkével teljesíti be bennünk az új törvényt. Végül pünkösdi titkában szemléljük az Egyház születését is, vagyis annak a közösségnek együvé tartozását, amelynek tagjaiba kiáradt Isten szeretete az ajándékozó Lélek által (vö. Róm 5,5). A Szentlélek formálja a tagokat együttműködővé, testté; Ő ad megértést a különféle nyelvű embereknek; Ő inspirálja az igehirdetést és a missziót; végül Ő ad életető erőt az Egyház szentségeinek, amelyek immáron nemcsak jelzik a titokzatosan velünk maradt Feltámadottat, hanem valóságosan hordozzák, közvetítik is.

A pünkösdi énekrendben az ünnep említett mélyrétegeit kivétel nélkül megtaláljuk. A szentmise *introitus*a egyfajta mottó: *Az Úr Lelke betöltte a földkerekséget, alleluja, s ki mindeneket összetart, annál nagyon a Szó értelme, alleluja, alleluja*. A Bölcsesség könyvéből vett idézet (1,7) egyrészt jelzi a Feltámadottnak a Szentlélekben megvalósuló egyetemes jelenlétét, amely a világot összetartja – a Lélekben és általa a szentségekben valósul meg Jézusnak mennybemenetele előtt tett ígérete: *Én veletek vagyok mindennap, a világ végéig* (Mt 28,20), másrészt az *introitus* szövege megfogalmazza a reményt, hogy a Lélek, akinél a Szó értelme van, megtanít bennünket jól érteni Jézus tanítását, a Szentírást és benne az Egyház hitét, amely üdvösségünket szolgálja. A Lélek az első számú „interpretátor”, Ő vezet személyesen mindnyájunkat az üdvösség felé.

Az olvasmányközi ének pünkösdkor egy Alleluja, amely a 103. zoltár szövegével (30. vers) az egész teremtés megújulására emlékeztet: *Kibocsátd Lelkedet és életre kelnek, és megújítod a földnek színét*. A keresztény hűsvét és pünkösdi ugyanis nem csak az emberiség megváltásának emlékeztetője. Természetesen a megváltás az emberre irányul, az ember a kiindulópontja,

ám a teremtett világ egészét érinti: a megváltást sóvárogva váró teremtés, a föld színe napról napra megdicsőül Krisztusban (vö. Róm 8,19).

Az *Alleluja* verse a belső ember személyes megújulásáért könyörög: *Jöjj, Szentlélek Úristen, töltsd be híveid szívét, és szeretetednek tüzeit gyullaszd föl bennük!* Ez a fohász tudatos együttműködést fejez ki a kegyelemmel. Szent Ágoston tanítja ennek szükségességét: *Qui te creavit sine te, non te salvabit sine te*, vagyis *Aki téged nélkül teremtett, nem üdvözít téged nélkül*. Amikor a Szentleket hívjuk, tudatosan belépünk Isten üdvözítő tervébe, feladjuk az „önmegváltás” jól ismert emberi tévútját és átadjuk magunkat a kegyelem átalakító érintésének. Isten bőven adja Lelkét mindazoknak, akik kérik (vö. Lk 11,13), hiszen valóban arra vágyik, hogy üdvözíthesse minket. Mindez aztán bővebb kifejtést kap az *Alleluját* követő *szekvenciában*, amelynek kezdete annak versével azonos: *Veni sancte Spiritus... – Jöjj, Szentlélek Isten, jöjj...* A költői szekvencia központi kérése és Babits Mihály fordításának egyik legszebb sora egyben: *O lux beatissima, reple cordis intima tuorum fidelium – Jöjj, és töltsd be híveid titkos mélyű szívét, boldogító égi Tűz!*

Az *offertórium* a 67. zoltár szavaival a Lélektől betöltött közösségéért, az Egyházért imádkozik: *Erősítsd meg, Isten, amit közöttünk cselekedtél, Jeruzsálemből, a te templomodból, hozzanak oda néked ajándékokat a királyok!* A pünkösdi titkához tartozik a Lélekben megélt közösség: az Egyházban meghívást kapunk a különbözőségeinkkel való kiengesztelődésre, egymás megváltóttként való szemlélésére, a mély és életadó találkozásra Isten és ember, valamint ember és ember között. Nem véletlen, hogy a szentmise kezdetén is említet a minket köszöntő pap: *...a Szentlélek egyesítő ereje* [az eredetiben *communicatio*ja, közössége] *legyen mindnyájatokkal!* Ugyan messze nem teljesítette még be földi Egyházunk e szent közösséget, de szüntelenül hallja az erre való meghívást a Lélektől. És a Lélek nemcsak hív, hanem munkálja is ezen egységet: minden feloldozásban, minden valódi kiengesztelődésben beteljesül e meghívás, megerősödik a közösségünk Istennel és a felebaráttal egyaránt.

Az ünnep *kommuniója* kétféle lehet. Az egyiknek a szövege az Apostolok cselekedeteiben leírt pünkösdi eseményeit idézi (2,2–4): *Zúgás támadt hirtelen az égből, mint sebesen jövő szélvész, a házban, ahol ültek, alleluja. S beteltek mindnyájan a Szentlélekkel, s beszéltek Isten nagy tetteit, alleluja, alleluja*. Jó ezt hallani az áldozás pillanatában, hiszen Isten „nagy tettei”, az üdvösségtörténet eseményei belépnek személyes jelenünkbe: a liturgia nemcsak felidézi, hanem jelenvalóvá is teszi a megváltás mozzanatait, amelyekhez a szentség vételével elemi módon kapcsolódunk. Olyan történet ez az emberi életben, amely valóban azt kívánja, hogy „elbeszéljük”, amint az apostolok tették. Ha esetleg szavaink kevésnek bizonyulnak hozzá, életünk és tetteink minden körülmények között beszélnek. A másik *kommunió* Jézus búcsúbeszédét idézi: *A Lélek, ki az Atyától származik, alleluja, Ő majd megdicsőít engem, alleluja* (Jn 15,26). A mennyei Atya úgy dicsőítette meg az emberi testben valóságosan szenvedő és értünk meghaló Jézust, hogy Lelke által harmadnapra feltámasztotta a halálból; ez a reménysége

mindnyájunknak (vö. Róm 8,11). Az áldozáskor a Jézusnak szóló atyai ígéretet úgy hallgatjuk, mint ami Őbenne nekünk is szól. A szentség vétele így a személyes megdicsőülésünk felé vezető út alapvető mozzanata: maga az Út jön elénk, hogy örök életre vezessen (vö. Jn 14,6).

A szentmise liturgikus énekei mellett a pünkösdi misztérium költői kifejtését találjuk az ünnep vesperásának himnuszában, Hrabanus Maurus 9. századi költeményében: *Veni Creator Spiritus...! – Teremtő Lélek, jöjj közénk...!* (ÉE 122, 123). A Lelket mint Védelmet, Pártfogót, Tüzet, Forrást, Ajándékot, Isten ujját megszólító himnuszt az egész egyházi évben énekeljük. Elmélkedés bevezetésekként, az egyházi rend szentségének kiszolgáltatásakor (pap- és püspökszenteléskor), szerzetesi habitus felvétele vagy örökfogadalom előtt a leg-erősebb kapaszkodó e költői Lélek-hívás, de bármikor segítségünkre lehet, amikor a Lélek emberi képességet meghaladó erejére szorulunk.

Pünkösdi népénekeink szövege nagyjából a két hosszabb költői tétel, a himnusz és a szekvencia különféle szabad magyar fordításából származik. A szekvenciából írt *Jöjj, Szentlélek Úristen...* kezdetű refrénes énekünk (ÉE 126) hosszú időn keresztül a prédikációt bevezető ének volt, a hívek addig énekeltek, amíg a pap fel nem ért a szószékre. Ma is segítség az igehirdetés szolgálatát végző testvérek számára, ha a prédikáció előtt legalább egy fohász erejéig kérjük számunkra a pünkösdi Lélek segítségét, a szavak adományát, és kérjük magunknak is a megértés kegyelmét. A pünkösdi meghirdető *A Pünkösdi*

jeles napján... kezdetű népéneket, úgynevezett *kanciót* (ÉE 128) minden bizonnal már a középkorban is énekeltek hazánkban, a 15. századból többszámú feldolgozása is fennmaradt. A Lélek hét ajándékáról szóló *Jöjj el, Lélek, életadó...* kezdetű ének népi gyűjtésből származó dallama pedig a 16. század históriás énekeinek stíluskörébe tartozik.

Bár a húsvéti időt záró pünkösdvásárnap után megkezdődik az évközi idő – azaz nem tartunk nyolcadot, mint karácsony vagy húsvét esetében –, ez nem jelenti, hogy az év egyetlen napjára korlátozódna a pünkösdi ünnep. Valójában az évközi idő köznapjai és vasárnapjai mind a pünkösdből töltekeznek: a tanító Jézus szavát a Lélek hagyományozza és értelmezi az Egyházban, valamint minden szentség a pünkösdből nyeri erejét. Emiatt énekeljük e szép ünnepünk énekeinek egy részét az évközi idő szentmiséin is.

A BARÁTOK TEMPLOMA

HÁROMSZÁZ ÉV KOLOZSVÁR SZÍVÉBEN

Páduai Szent Antal ünnepén immár hagyománnyá vált, hogy az asznapi perselyadományt jótékony célra fordítjuk. Idén Kolozsvár felé tekintünk, ahol a ferencesek szolgálata ma a fiatalokkal való intenzív foglalkozásra is irányul: 40 egyetemista részére biztosítanak kollégiumukban lakhatást, közösségi életet, hitbéli elmélyedést.

Ahhoz, hogy ez minél otthonosabb közegben történhessen, az épületrészek felújításához kérjük a testvérek adományát. Miről mesélnek a falak és milyen az élet ma ezekben a terekben? – erről szól P. Orbán Szabolcs kolozsvári ferences atya írása.

Aki Kolozsvár belvárosában jár, előbb-utóbb megáll a Mátyás király szülőháza közelében lévő Karolina tér (Piața Muzeului) sarkán és felnéz. Az 53 méteres, kupolás torony régóta uralja ezt a teret – türelmesen, csendesen, ahogy csak a kövek tudják. Ez a „barátok temploma”, a Havas Boldogasszonynak szentelt ferences épületegyüttes, amely 2025-ben ünnepelte a ferencesek itteni letelepedésének 300. évfordulóját. De a falak emlékezete ennél is régebbi.

Ahol minden kezdődött. Ezen a helyen – egyes feltételezések szerint – a 11–12. század fordulóján már állt Kolozsvár első temploma, amelyet nagy valószínűség szerint egy egykori római pogány szentély romjaira építettek. A tatárdúlás elpusztította, de 1260 körül újabb templomot emeltek a helyén. A 14. században a várostól a Domonkos-rend kapta meg, majd a 15. század közepén hozzákezdtek a nagy gótikus átépítéshez, 1521-re készen állt a bordás boltozatú, támpilléres gótikus hajó. A reformáció azonban közbeszólt: 1556-ban a szerzeteseket elűzték, a templomot előbb lutheránusok, majd reformátusok, majd unitáriusok használták

P. ORBÁN SZABOLCS OFM

– attól függően, hogy éppen melyik felekezet volt hatalmon a városban.

Visszatérés és új alapítás. A 18. század első felében a kincses városba visszatérni szándékozó ferenceseknek a város az éppen üresen álló egykori domonkos kolostort kínálta fel, 1725. június 13-án, Páduai Szent Antal ünnepén adták át a templom kulcsait. Ünnepi pillanat – de az épület, amelyet átvettek, siralmas állapotban volt. Az első házfőnök, P. Antalffy István nem sokkal később így írt segélykérő levelében a kormányzószéknek: *A nyáron a templomunknak egészében a mennyezete egyszersmind leszakadván, csak az*

Isten őrzött meg, hogy nem áldozatnak idején esett, különben sok ember szerencsétlensége is történhetett volna.

Gróf Kornis Zsigmond erdélyi kormányzó nagylelkű adományával, hívek és nemesi jótévként segítségével 1728-ban megkezdődött a barokk stílusú átépítés, amely 1745-re fejeződött be. Ekkor kapta a templom az impozáns tornyát, oldalkápolnáit, barokk belső terét.

Amit a falak megőriztek. A kolostor legrégebbi és talán legszébb helyisége a refektórium, az egykori ebédlő az északi szárnyon. Középen egy díszes faragott kőpillér áll, amelyről gazdagon tagozott kőbordák futnak szét – a középkori mesterek munkája. A falak az évszázadok alatt sok mindent láttak: a helyiség domonkos szerzetesek étkezőjeként, református és unitárius iskolateremként, majd ferences hittudományi iskolaként egyaránt szolgált. A sekrestye melletti ún. Mátyás-terem egy nyolcszögű gótikus oszloppal és hálóboltozattal a legrejtettebb kincsek egyike. A templom oltalomhely és forrás is volt: sok egyéni imameghallgatás történt, emellett e falak között talált oltalomra mindkét világegés idején a csiksomlyói kegyeszobor, de itt működött 1906–1948 között a Szent Bonaventura Könyvkiadó és Nyomda is, amely a 20. század első felének nagyon nehéz időszakában meghatározó szerepet játszott az erdélyi magyar katolikus kultúra életben tartásában és terjesztésében.

A legnehezebb nap – és ami utána következett. 1949. szeptember 23-án hajnalban hatósági emberek szállták meg a kolostort, és a 810-es dekrétumra hivatkozva – amely valójában a ferencesekre nem vonatkozott – felszólították a szerzeteseket, hogy azonnal hagyják el az épületet, de ők erre nem voltak hajlandók. Mivel ez a nap kedd volt, a hívek – ki hálából, ki kérésrel – özönlöttek a templomba a szokásos Szent Antal-misére. A tömeg nőtt és hallva a történeteket nem mozdult, egészen éjjelig ott maradt. A hatósági emberek – amint a háztörténet feljegyezte – *nem tudták felfogni, honnan verődött össze az a nagy tömeg.* Végül becsületszavukat adták, hogy nem viszik el a barátokat. Hosszú egyezkedés után jött létre a kompromisszum: négy szerzetes maradhatott a folyosó négy kis szobájában, templomszolgálat céljából. A többieket szétszórták, az épület többi részét felfoglalták, s még abban az évben egy zeneiskola kezdte meg ott a működését. 1951-ben az utolsó négy testvért

is deportálták. Egészen 1976-ig piarista atya végezte a szentmisét a barátok templomában, azt követően megengedték egy ferences pap visszatérését a templom liturgikus szolgálatának ellátására. Így a szentmise ezekben a legnehezebb időkben sem szűnt meg e falak között. A hívek nem maradtak el.

Háromszáz év – és a jelen. Az 1989-es romániai változásokat követően elindult a visszaigénylési folyamat, amelynek eredményeképpen 2011-ben az állam visszaszolgáltatta a ferences templomot és kolostort a ferences rendnek. Elkezdődött az épületegyüttes állapotának felmérése, hisz' a több, mint hatvan év iskolai használat alatt nem volt komolyabb felújítás, ezzel párhuzamosan pedig a ferences közösség tervei is körvonalazódtak: a közösség életterének biztosítása mellett egyértelmű volt a szándék egy ferences egyetemi kollégium létrehozására és az épületegyüttes művészettörténeti szempontból értékes részeinek elérhetővé tételére. Ennek fényében kezdődtek el a felújítási munkálatok is. Megújult a kolostor teljes tetőszerkezete, a homlokzat néhány része, a refektórium, illetve zajlik a templom tornyának és főhomlokzatának felújítása. A kolostorépület egy részét a Talentum Református Iskola bérlti, ami segítség az iskolának, illetve forrást ad az épület felújításához.

A templom a kolozsvári katolikus élet egyik fontos helyszíne, ahol naponta bemutatjuk a szentmisét, gyónási lehetőség van, de egy csendes oázis is Kolozsvár szívében, ahová napközben is

sokan betérnek csendes imára. Régi hagyomány a keddi Szent Antal-tisztelet, amelyhez kapcsolódóan a hívek – felekezettől, nyelvtől függetlenül – kora reggeltől késő estig kenyeret hoznak és helyeznek el Szent Antal oltáránál, ezeket a nap folyamán két alkalommal osztják ki az ide jövő rászorulóknak számára. Egy-egy kedden kb. 800–1000 kenyér kerül kiosztásra Pádua szentje (és a jótevő adományozók) jóvoltából, ami sok szegény családnak az egész heti kenyéradagját biztosítja. Több csoport is kapcsolódik a templomhoz, illetve kolostorhoz: a Ferences Világi Renden kívül van egy családos csoport, egy egyetemista csoport, nagy népszerűségnek örvend a *10 Szó* katekézis-sorozat stb.

2014 őszén a kolostorépület második emeletén megnyílt a Ferences Egyetemista Kollégium fiúkat fogadó része és egy közeli épületben a lányok részére is kialakításra került egy rész. A felújítások azóta is tartanak, hiszen az anyagi források csak kis lépések megtételéhez voltak biztosítottak. A kollégium célja nem csupán a kolozsvári albérletek iránti hatalmas igény enyhítése, hanem sokkal inkább a lelki és közösségi élet elmélyítése – a napi közös ima, a programok, illetve egyszerűen a tartalmas együttlét által az Erdély különböző részeiből érkező 22 fiú és 18 lány számára szeretne valódi otthon nyújtani a nagyváros szívében. Ugyanakkor, szem előtt tartva, hogy a fiatalok elsősorban tanulmányaik miatt érkeztek a városba, a különböző tudományterületeken tanuló hallgatók számára olyan szellemi közösséget biztosít, ahol informális és szervezett keretek között – például az évente megrendezett Ferences Kollégiumi Diákköri Konferencián – oszthatják meg egymással szakmai ismereteiket és eredményeiket.

Meg kell említenünk, hogy ebben az épületben dobog a rendtartomány szíve is: nemcsak az ügyek intézése zajlik itt, hanem a múlt megmentése, megőrzése is. Mivel a rendtartomány levéltárát államosították és sajnos részben megsemmisítették,

részben pedig az Állami Levéltárban zár alatt őrzik (tehát nem is kutatható), 2017-től elkezdődött az egyes rendházakban lévő iratanyag összegyűjtése, illetve az elhunyt testvérek hagyatékának feldolgozása, aminek eredményeképpen az erdélyi ferences múlt sok forrása vált elérhetővé az Erdélyi Ferences Gyűjtőlevéltárban, amely szintén ebben az épületben kap helyet.

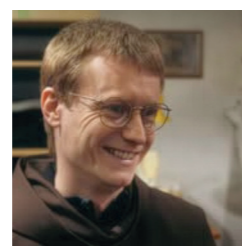
Az itt élő szerzetesi közösség (amely jelenleg négy örökfogadalmas testvérből és a jelöltekből áll) ezen szolgálatok által is törekszik a kolozsvári ferences múlt folytatására, a jelenben való megélésre, s – reményeink szerint – a jövőhöz való hozzájárulásra azon a helyen, amelyet a Gondviselés rájuk bízott. Mert vannak helyek, amelyeknek nem kell magyarázkodniuk. A barátok temploma ilyen hely. Háromszáz éve nyitva van a kapuja.

Udvardy György érsek úr a legutóbb boldoggá avatott magyar vértanú-szűz, Boldog (Bódi) Mária Magdolna ereklyéjével ajándékozta meg templomunkat. Az ereklyét a templom előcsarnokában helyeztük el, hogy mindenki közelébe járulhasson, így is kérve a vértanú közbenjárását. Azt tervezzük, hogy ősztől imaalkalmakat is szervezünk, ami segít bennünket elmélyíteni e 20. századi vértanú lelkiségét, életszentségét, építi közöttünk tiszteletét.

A 20. századi vértanúk ereklyéi között elhelyeztük Boldog Zdenka Schelingová keresztes nővér ereklyéjét, amelyet a nővéreközösség szlovákiai provinciális és magyarországi rendtársai hoztak el templomunkba. Reményeink szerint hamarosan a szentek között tisztelhetjük a ferences család e kiemelkedő közép-európai vértanúját.

ÚJONNAN ÉRKEZŐ TESTVÉREINK

Rendtartományunk előjárója a pesti közösségbe helyezte Gyöngyösről **Varga Kamill** atyát, Budapest-Pasarétról **Gács Paszkál** atyát – aki korábban templomunk ministránsa volt –, valamint Szécsényből **Tóth Pál** és **Ágoston** atya Esztergomban, Benedek atya pedig a Margit körúti kolostor házfőnökeként folytatja szolgálatát. Az érkezőket szeretettel várjuk, az útra indulókat szeretetünk kísérje!

MISEREND

HÉTKÖZNAP
6:00–11:00 között
minden órában
és 18:30-kor
Latin mise 9:00-kor

VASÁRNAP
6:00–12:00 között
minden órában
délután 17:00, 18:30
és este 20:00-kor

GYÓNTATÁS

HÉTKÖZNAP:
6:00–12:00-ig
és 16:00–22:00-ig
Péntek:
6:00–22:00-ig

SZOMBAT:
6:00–12:00-ig
és 16:00–19:00-ig

VASÁRNAP:
6:00–12:30-ig
és 16:00–20:30-ig

MISESZÁNDÉK RÖGZÍTÉSE:
személyesen minden nap
6:00–12:00 és 16:00–20:00
a sekrestyében vagy e-mailben.

TEMPLOMIGAZGATÓSÁG:
Teveli Dalma, irodavezető
+36 20 373 1580 (H–P: 16:00–18:00)
pestiferencesek@ferencesek.hu

ÜGYINTÉZÉS:
Keresztelő/esketés/temetés
kapcsolatfelvétel
a pestiferencesek@ferencesek.hu
e-mail-címen.

EGYHÁZZENEI PROGRAMOK

In memoriam Gergely Ferenc sorozat 2026 – Szombati zenés áhítatsorozat elmélkedéssel

- **Május 16. 19.30:** Kamarazene J. S. Bach és G. Ph. Telemann műveiből
- **Május 23. 19.30:** Anna Lobkovszkaja (Graz) orgonaestje
- **Június 6. 19.30:** Bán István orgonaestje
- **Június 13. 19.30:** A Praetorius Kamarakórus hangversenye G. P. da Palestrina műveiből
- **Június 27. 19.30:** Vincent Grappy (Blois) orgonaestje
- **Július 11. 19.30:** Alessandro Chiantoni (Bergamo) orgonaestje
- **Július 25. 19.30:** Szentkúti Anna (fh. – LFZE) orgonaestje
- **Augusztus 8. 19.30:** Marie Petit (Leuven) orgonaestje, közreműködik Antoine Petit (trombita)
- **Augusztus 22. 19.30:** Toma Verly (Bukarest) orgonaestje
- **Szeptember 12. 19.30:** Werner Lilla (fh. – LFZE) orgonaestje
- **Október 17. 19.30:** Lobmayer Ilona orgonaestje
- **November 21. 19.30:** a sorozat 2026. évi záróhangversenye, közreműködik Deák László, templomunk organistája

LITURGIKUS SZOLGÁLATOK

Július 4. (szombat) 18.30: Orfeón Complutense kórus (Alcalá de Henares) szolgálata, majd hangversenye
Szeptember 17. (csütörtök) 18.30: Eszterházy: Veni Creator Spiritus, Pange lingua – Liszt Ferenc Kórus
Szeptember 20. (vasárnap) 18.30: A szentmise és az azt követő rövid áhítat során elhangzanak a „Ferenc 800” évforduló alkalmából készült kortárs kompozíciók a Belvárosi Ferences Kántorátus és Deák László közreműködésével
Szeptember 28. (hétfő) 19.30: Hangverseny a ferences jubileumi évfordulók jegyében, a Belvárosi Ferences Kántorátus (Kecskés Mónika vezetésével) közreműködésével
Október 4. (vasárnap) 10.00: Bárdos Lajos: Missa Prima – Liszt Ferenc Kórus

Október 18. (vasárnap) 18.30: A szentmise és az azt követő rövid áhítat során elhangzanak a „Ferenc 800” évforduló alkalmából készült kortárs kompozíciók a Belvárosi Ferences Kántorátus és Deák László közreműködésével
November 2. (hétfő) 18.30: Gabriel Fauré: Requiem – Liszt Ferenc kórus, az alkalomra alakult kamarazenekar és Deák László orgonaművész; vezényel Pattantyús-Ábrahám Károly
November 22. (vasárnap) 10.00: Joseph Haydn: F-dúr Missa Brevis – Liszt Ferenc Kórus és Deák László orgonaművész
18.30: Gregorius Werner: Missa contrapunctata – Belvárosi Ferences Kántorátus

TÁMOGASSA A BELVÁROSI FERENCES TEMPLOMOT!

Templomunkban a lelkipásztori szolgálat – például a gyónási és miselátogatási lehetőség szinte egésznapos biztosítása, az Eucharisztia előtti időzés alkalmainak rendszeressé tétele – a háttérfeladatok tekintetében összességében nagy anyagi teherrel jár: templomőr jelenléte, sekrestyei felügyelet, gyóntatók szolgálata, energia-felhasználás. Ezért azzal a kéréssel fordulok azokhoz, akikre az Úr a pénzbeli támogatás lehetőségeit bírta és akik alkalmasnak tartanak bennünket arra, hogy a ránk bízott javakat felelősséggel kezeljük, adományozással is segítsék szolgálatunkat a következő módokon:

- **Készpénzben** – a templomban lévő perselyekben vagy Peregrin atyának, illetve az irodában átadva.
- **Bankkártyával** – a bejáratnál lévő e-perselyen keresztül.
- **Banki átutalással** – bármilyen célra és összegben a **11600006-00000000-40682275** számlaszámon. Templomunk felújításához és hitéleti tevékenységeink anyagi hátterének előteremtéséhez hozzájárulhat még:
- **Ingatlan templomunkra hagyatékozással**
- **Egy-egy templomi kegytárgy örökbefogadásával, restauráltatásával** – érdeklődjön a sekrestyében.

Várakozással és támogatását hálán megköszönve: P. Kálmán Peregrin OFM, templomigazgató

URNATEMETŐ

Kriptánkban urnahelyek (1–6 urnahelyes fülkék) bérlésére, illetve hamvak szórására van lehetőség. Az urnatemető minden nap 7:00–19:00 között látogatható a hozzátartozók részére.

További részletekért hívja a +36 20 373 1580-as telefonszámot hétköznap 16:00 és 18:00 között. Az urnatemetőben nyugvó elhunytak lelki üdvéért minden hónap első szerdáján 11:00-tól szentmisét mutatunk be.

Templomunk alatt található a Nemzeti Sírkert részét képező kriptaszárny, ahol 1849 és 1870 között Batthyány Lajos holttestét őrizték. Az emlékhely előzetes telefonos egyeztetés után, a megbeszéltek szerint látogatható.